

Pobuna i otkupljenje

Pouke iz Biblije — Priručnik za učitelje
Siječanj, veljača i ožujak 2016.

POUKE IZ BIBLIJE — Priručnik za učitelje — 1/2016.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjure Deželića 77, 10000 Zagreb, Hrvatska • Odgovorni urednik: Neven Klačmer • Urednik: Mario Šijan • Prijevod: Dragana Todoran • Lektura: Marijan Malašić • Korektura: Brankica Vukmanić • Tiskano u uredu nakladnika

www.znaci-vremena.com • www.adventisti.hr

David Tasker

Pobuna i otkupljenje

Pouke iz Biblije — Priručnik za učitelje

Siječanj, veljača i ožujak 2016.

Sadržaj

1. Pad na Nebu
2. Kriza u Edenskom vrtu
3. Sveopća pobuna i patrijarsi
4. Sukob i kriza: Suci
5. Borba se nastavlja
6. Pobjeda u pustinji
7. Isusov nauk i velika borba
8. Suradnici u službi
9. Velika borba i prva Crkva
10. Pavao i velika borba
11. Apostol Petar i velika borba
12. Borbena crkva
13. Otkupljenje

Pobuna i otkupljenje

Griješ se na neki način, ne znamo točno kako, pojavio u Božjem savršeno stvorenom svijetu i postao polazna točka velike borbe. Jedno ipak znamo, i to vrlo dobro: da smo se kao ljudska bića našli usred ove borbe. To je bitka koju nitko od nas ne može izbjeći.

Međutim, nije trebalo tako biti. Sva djela stvaranja bila su veoma dobra. Bog je izlio svoj blagoslov na njih. Iako je Gospodin Svemogućí, Adamu i Evi dao je odgovornost da se brinu o onome što je stvorio za njih. Velika borba započela je na Zemlji kada je Sotona laskanjem i lažima zaveo Adama i Evu odvrćajući ih od Boga. Da su ostali vjerni onome što im je Bog rekao, da su poslušali Njegove jednostavne zapovijedi, nikada ne bi bilo svijeta kakvog znamo, ispunjenog nesrećama, kušnjama i patnjom.

“U sva vremena Sotona se uporno trudio da pogrešno prikaže Božji karakter kako bi ljudi imali pogrešno shvaćanje o Bogu pa Ga promatrali sa strahom i mržnjom namjesto s ljubavlju. Trudio se da ukloni božanski Zakon, navodeći ljude da povjeruju kako su oslobođeni njegovih zahtjeva. A progonio je one koji su se usudili usprotiviti njegovim obmanama. Sve je to prisutno u povijesti patrijarha, proroka i apostola, mučenika i reformatora.” (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 11)

Kao odgovor na ovu veliku nesreću, Bog, koji je pretkazao da će se sve ovo dogoditi “prije stvaranja svijeta” (Efežanima 1,4), donio je plan spasenja koji je nama poznat kao plan otkupljenja. Ovo otkupljenje nagoviješteno je u izvještaju o Abrahamovom susretu s Bogom u Postanku 15, kada je Bog prošao između životinja rasječenih na pola. Ovaj drevni obred bio je jamstvo Abrahamu, a samim tim i svima nama, da je Bog osobno uključen u nalaženje rješenja za problem grijeha.

Da, Bog je obećao da će preuzeti punu odgovornost za ljudsku pobunu i ponijeti posljedice za svako zlo koje smo počinili. Bog je samo na ovaj način mogao obnoviti odnos s ljudskim rodом, međuljudske odnose i čovjekov odnos s ostalim djelima stvaranja.

U ovakvim općim okolnostima zapažamo Sotoninu trajnu želju da izopači djela stvaranja i uništi Božji narod. Njegov način djelovanja otkriven je u Bibliji, gdje je prikazano kako se dobro i zlo odigrava među braćom, u obiteljima i narodima. Uočavamo ga u vrijeme gladi, tlačnjenja, ropstva i izgnanstva, u neuspjelim pokušajima obnove nakon nesreća, u podijeljenoj vjernosti i poticanju idolopokloničke službe.

Bog u cijelom Svetome pismu neprestano osujećuje Sotonine namjere. Isus je svojim dolaskom kao Emanuel, “s nama Bog”, povratio vlast koja je bila oduzeta Adamu i Evi. Isus je uspio u onome u čemu Adam nije. U svojoj službi pokazao je vlast i nad onim što je stvorio i nad silama zla. Uoči povratka na Nebo, ponovio je nalog svojim sljedbenicima i u vrijeme Pedesetnice ispunio ih silom da bi proširili granice Njegovog nebeskog kraljevstva.

Isus je izvojevao odlučujuću pobjedu na križu. Pred nama je izazov kome ćemo pokloniti svoju vjernost — pobjedničkoj strani ili strani koja je izgubila. Iako bi izbor trebao biti lagan i jasan, budući da borba i dalje bjesni, bitka za naša srca i um se nastavlja. Naša je želja i molitva da nam pouke za ovo tromjesečje ukažu na neke od tih obmana i tako na pomogne ne samo da izaberemo Krista, već da ostanemo s Njim zato što, kao što je obećao, “tko ustraje do konca, bit će spašen” (Matej 24,13).

David Tasker, tajnik Južne pacifičke divizije, doktorirao je na odsjeku za Stari zavjet. Radio je kao pastor u svojem rodnom Novom Zelandu, zatim kao tajnik Misionskog odjela na Solomonskom otočju i predavač na Pacifičkom adventističkom sveučilištu (Papua Nova Gvineja) i Adventističkom međunarodnom institutu naprednih studija (Filipini). Sa suprugom Carol ima dva sina (Nathan i Stefan) i troje unučadi.

Pad na Nebu

Ključni tekst: Otkrivenje 12,7.

Učenik će

Znati: Shvatit će veliku borbu kao sveopću borbu između dobra i zla.

Osjećati: Osjetit će borbu protiv grijeha u svojem životu i okruženju.

Činiti: Prihvatit će Krista kao Gospodina da bi pobijedio sile zla.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Velika borba i njezine posljedice u našem svijetu

A. Kako je Adamovo i Evino popuštanje Sotoninoj obmani utjecalo na Zemlju?

B. Što znači da je Sotona postao vladar ovoga svijeta (Ivan 12,31)?

II. Osjećati: Stvarnost sila zla

A. Što slika kršćana koji su kao ovce među vukovima ili žene koja se suočava sa strašnim Zmajem govori o našoj nesposobnosti da se suočimo sa zlom u nama i oko nas?

B. Kakve su posljedice Sotonine pobune i kasnijeg pada ljudskog roda u grijeh?

III. Činiti: Biti poslušan Božjem zakonu ljubavi

A. S obzirom na pobjedu koju je Krist izvojevao, kako mi možemo postati pobjednici u svakidašnjem životu?

B. Što činjenica da se grijeh pojavio u savršenom biću i u savršenom svijetu govori o moći slobode izbora koju je Bog darovao razumnim bićima?

Sažetak: Iako možda nikada nećemo potpuno shvatiti kako je grijeh nastao u savršenom svijetu, Bog je izvojevao pobjedu za nas preko Isusove smrti i uskrsnuća. Pozvani smo da prihvatimo Kristovu pomiriteljsku žrtvu, koja nas jedina može spasiti od napada zla u nama i oko nas.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Otkrivenje 12,7.

Ključno načelo duhovnog rasta: Rat se nije vodio samo na Nebu. Krist je na Zemlji izvojevao pobjedu smrću na križu (Otkrivenje 5,9). Tom istom krvlju Božji narod pobjeđuje Sotonu i njegova oruđa (Otkrivenje 12,11).

Samo za učitelje: Svako ljudsko biće uključeno je u duhovni rat. Pojam rata bez sumnje stvara različite slike u našem umu. Kada pomislimo na rat iz starih vremena, pred nama se stvore slike konja, koplja, strijela i vojnika u oklopima. Rat u suvremeno doba navodi nas da pomislimo na tenkove, topove ili nuklearne bombe. Zamišljamo smrt, raseljene narode, uništenu imovinu. Osim što uništava okolinu i čovjekov život, rat također pokreće pogubne osjećaje u ljudskoj duši: gorčini, mržnju i osvetu.

U središtu svakog rata leži određeni sukob. Povod sukoba može biti teritorijalno pitanje, gospodarske prednosti, kulturološko naslijeđe, nesnošljivost. Rat na Nebu, kako je opisano u Otkrivenju, iako se ne vodi ovozemaljskim oružjem, nije ništa manje napet i žestok. To je duhovni rat koji ima moralnu i zakonsku stranu. Predmet sukoba je Božji zakon. Sotona ne optužuje samo čovjeka, već i Boga. Optužio je Boga da su Njegovi zakoni nepravedni i samovoljni. Sada pitanje mora biti riješeno na svemirskom bojnom polju, a to je bojno polje ljudska vjernost. Dok se Sotona koristi obmanama, lažima, insinacijama, prisilom, uništavanjem i sličnim oružjem, Kristovo oružje je ljubav, samopožrtvovna ljubav.

Uvodni razgovor: Razgovarajte o suvremenim ratovima u svijetu. Zatim zamolite nekog od učenika da ispriča iskustvo iz svojeg života ili života ljudi koje poznaje, koje svjedoči o postojanju duhovne borbe. Kako je nadvladao prepreke i poteškoće u ovakvim borbama?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Ovaj tjedan proučavamo kako je došlo do pojave velike borbe. Naglašena je činjenica da je Krist izvojevao odlučujuću pobjedu protiv sila zla u našu korist. Iako Sotona i dalje zastrašuje svijet i iako ne bismo trebali zanemarivati njegove smrtonosne pokušaje da zavede i uništi, ne smijemo zaboraviti da je poražen od strane Kristove pomiriteljske žrtve na križu. Proučavat ćemo biblijske tekstove koji bacaju svjetlo na ovaj svemirski sukob.

Biblijski komentar

I. Rat na Nebu

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 12,7-13.)

Možda nikada nećemo u potpunosti shvatiti kako je grijeh nastao u savršenom svemiru među savršenim bićima: prvo u Sotoni na Nebu, a poslije u čovjeku na Zemlji. Ipak, znamo da je Bog razumnim bićima dao slobodnu volju. Sotonina pobuna i Adamova neposlušnost Božjem zakonu ljubavi Sotonin je i Adamov svjestan izbor.

Tekst u Otkrivenju 12,7-9 opisuje ovu krizu koja je započela na Nebu i prenijela se na naš svijet. Otada je naš svijet upleten u borbu između dobra i zla (Otkrivenje 12,10-13). Božji narod je poput "jaganjaca među vukovima" (Luka 10,3) kada se suoči sa silama zla. Međutim, njegova pobjeda je osigurana (Otkrivenje 12,11) nakon što je Krist, koji je zbacio đavola s Neba (Luka 10,18), također došao na Zemlju kako bi porazio Sotonu koji je prisvojio Njegov teritorij.

Razmislite:

1. Zamislite da netko kaže: "Pa ja sam neutralan, nisam ni na Sotoninoj ni na Kristovoj strani." Što je pogrešno u ovom načinu razmišljanja?

2. Što slika jaganjaca među vukovima (Luka 10,3) govori o ljudskoj sposobnosti da se odupre Sotoninim obmanama?

II. Sotonin pad

(Prisjetite se u razredu teksta iz Knjige proroka Izaije 14,4.12-15 i Ezekielu 28,2.12-19.)

Jasno je da osoba opisana u 14. poglavlju Knjige proroka Izaije i 28. poglavlju Knjige proroka Ezekielu nije samo opis babilonskih i tirskih kraljeva. Ovi tekstovi nadilaze opis ovozemaljskih kraljeva i govore o padu Lucifera, "zvijezde", "Svjetlonoše" "sina Zorinog".

Lucifer je u početku bio izuzetno biće, bezgrešno i nesebično. Kao "uzor savršenstva", bio je mudar, lijep i besprijekoran u svojim djelima od dana kada je stvoren (zapazite da je on stvoreno biće). Prema Ezekielu 28,13 boravio je u "Edenu, vrtu Božjem". Septuaginta, grčki prijevod Staroga zavjeta, pojašnjava ovaj izraz "Eden, vrt Božji" sljedećim riječima: "U raskoš Božjeg raja bio si stavljen" (autorov prijevod). Riječ "raj" potječe od grčke riječi *paradeisos*, koja znači mjesto "blaženstva" (usporedite Luka 23,43; 2. Korinćanima 12,4; Otkrivenje 2,7).

Lucifer se nalazio na najuzvišenijem mjestu koje je svako stvoreno biće moglo samo poželjeti na Božjoj svetoj gori, okružen raskoši i bogatstvom. Glagolski oblik u Ezekielu 28,14 opisuje Lucifera kako hoda tamo-amo među "kamenjem ognjenim". Izraz "hoda tamo-amo"

(na hebrejskom *hithhallâktâ*) podsjeća na izvještaj o Jobu u kojem piše što je Sotona radio na Zemlji (Job 1,7). Iz Knjige o Jobu saznajemo da se Sotona predstavlja kao gospodar Zemlje. Međutim, zbog svoje oholosti (Ezekiel 28,17; usporedite Ezekiel 28,2.6), on je uživao u svojem privilegiranom položaju (moć koja mu je dana potaknula je njegovu oholost i iskvarila njegovo srce); počeo je o sebi njegovati visoko mišljenje. Izraz “pokvarena mudrost” (*shihhat hokmâh*, Ezekiel 28,17) pokazuje da je Lucifer posvetio svoje umne sposobnosti činjenju zla i da je sagriješio.

Tekst iz Otkrivenja 12,7, zajedno s onima iz Ezekiel 28,15.16.17, opisuje kako je Sotona protjeran s Neba. Došao je na Zemlju i istrgnuo vlast iz Adamovih i Evinih ruku. Sotona je tako postao vladar ovoga svijeta (Ivan 12,31; 14,30; 16,11; Job 1,6.7; 2,1.2). Međutim, Bog nije napustio ljudska bića. Objavio je Radosnu vijest o spasenju. Ljudski rod trebao je biti na Božjoj, a ne Sotoninoj strani. Bog je stavio neprijateljstvo između Sotone i obećanog ženinog potomka (Postanak 3,15), odnosno Kista. U tome leži naša nada u svemirskoj borbi između dobra i zla.

Razmislite: Zašto sa sigurnošću možemo reći da je osoba opisana u Izaiji i Ezekielu natprirodno biće i da se njezin opis ne odnosi samo na babilonskog i tirkog kralja?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Sotonin pad, pa prema tome i Adamov i Evin, povezan je sa slobodnom voljom. Dok budete poticali članove razreda da primijene načela pouke od ovoga tjedna u svojem životu, važno je da naglasite važnost pravilnog korištenja umnih snaga u donošenju ispravnih odluka.

Za primjenu:

1. S obzirom na činjenicu da pala ljudska bića i dalje imaju slobodu izbora, kako na najbolji način možete iskoristiti ovu snagu?

2. Ako zapazimo karakteristične odlike Sotonine pobune, kako se te misli, želje, samoljublje i ljubomora pokazuju u životu ljudi uključujući i vjernike?

3. Kako je postupan način na koji je Sotona skrenuo u pobunu povezan s načinom na koji mi napuštamo vjeru u Krista?

4. Kako mi kao kršćani možemo živjeti potpuno svjesni Sotoninih neprestanih napora da prevari i uništi, pa ipak bez straha koji svijest o tome može izazvati?

Aktivnost: Pozovite članove razreda da navedu činjenice ili iskustva koja pokazuju da su sva ljudska bića podložna posljedicama pada.

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Potaknite članove razreda da razmišljaju o značenju svoje slobode izbora. S darom slobode dolazi i odgovornost. Također ih potaknite da razmišljaju o opasnostima oholosti, koja se često javlja kao rezultat nekog dara koji imamo. Kako u takvim okolnostima darovi koje nam je Bog dao mogu postati naše prokletstvo?

Aktivnost: Zamolite učenike da smisle igrokaz koji govori o slobodi izbora. Na primjer, mogu opisati tinejdžera koji je u godinama kada više ne želi biti ograničen roditeljskim pravilima o tome što smije, a što ne smije.

Kriza u Edenskom vrtu

Ključni tekst: Postanak 3,15.21.

Učenik će

Znati: Prisjetit će se biblijskog izvještaja o potopu.

Osjećati: Cijenit će svoj položaj kao baštinika Božjih dragocjenih darova u Kistu.

Činiti: Sudjelovat će u ublaživanju patnje u svijetu.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Potpuna obnova u Kristu

A. Koje su bile posljedice nakon što su Adam i Eva okusili zabranjeni plod?

B. Podlegavši Sotoninoj prijevari, Adam i Eva iznevjerili su svoju zajednicu s Bogom. Kakve su još bile posljedice njihovog postupka?

C. Koliko svijet kakav danas poznajemo odražava Božje iskonsko stvaranje?

D. Što je u Postanku 3,15 Radosna vijest?

II. Osjećati: Biti svjestan sila prijevarne i obnove

A. Zašto je važno priznati da postoje prijevarne sile, problem pada u kušnju i posljedice koje donosi, uključujući bolest i smrt?

B. Kako Kristova žrtva utječe na narušene međuljudske odnose?

C. Koja odgovornost leži na onima koji su doživjeli mir koji pruža spoznaju da Krist oprašta naše grijeha i obnavlja nas kao subaštinike Božjih dragocjenih darova? Razgovarajte o tome.

III. Činiti: Doživjeti obnovu odnosa

A. Na koje načine Bog želi da Mu budete poslušni u životu?

B. Kako možete pomoći obitelji u žalosti koja se suočila sa smrću?

Sažetak: Mi smo u Kristu baštinici Božjih dragocjenih darova. Dok ne primimo punu baštinu, imamo prednost da uživamo u djelima Božjeg stvaranja i služimo kao upravitelji u očuvanju prirode.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Postanak 3,15.

Ključno načelo duhovnog rasta: Proglašavajući neprijateljstvo između zmije i žene, Bog je objavio plan spasenja koji donosi nadu svima nama.

Samo za učitelje: Razgovarajte u razredu o tome što spasenje znači za nas osobno. Ako vrijeme dopusti, neka svatko ispriča kratko iskustvo obraćenja.

Uvodni razgovor: Neka dvoje ili troje učenika ispriča što za njih znači spasenje, ili što znači biti u neprijateljstvu sa Sotonom.

Razmislite: Iako je Bog objavio da je Sotona naš neprijatelj, zašto se mnoga ljudska bića i dalje ponašaju kao da je njihov neprijatelj Bog?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Ovog ćemo se tjedna prisjetiti izvještaja o padu Adama i Eve u grijeh, njegovih žalosnih posljedica i Božjeg djelovanja na samom početku tih događaja. Vidjet ćemo da je Božji plan spasenja dovoljan da nas vrati u iskonsko stanje bez obzira na to što se svijet sada nalazi u zbrci.

Biblijski komentar

I. Grijeh dolazi na svijet

(Prisjetite se u razredu teksta iz Postanka 3,1-7.)

Grijeh je došao na naš svijet kada su prvo Eva, a zatim i Adam, kušali plod s drveta koji je Bog zabranio (Postanak 2,16.17). Posljedice su bile smrt, kaos, patnja, bol, bolest i beznade.

Međutim, u Postanku 3,1-7 u pitanju je nešto više od samog kušanja ploda. U razgovoru s Evom, Sotona dovodi u pitanje Božji karakter i vlast. Imao je hrabrosti tvrditi da posljedice o kojima je Bog govorio nisu točne: “Nećete vi umrijeti.” (Postanak 3,4) Tvrdeći da je Bog pokušao spriječiti Adama i Evu da budu “kao bogovi” (Postanak 3,5), davao je proturječio onome što je Bog jasno rekao u Postanku 1,26. Ljudski rod je već bio stvoren na Božju “sliku”. Stoga je tvrdnja da Bog ne želi da Adam i Eva budu kao Onaj na čiju su sliku stvoreni, trebala upozoriti naše praroditelje na Sotoninu prijevare.

U ovom događaju jasno možemo vidjeti bit prijevare. U ovom se kontekstu prijevara odnosi na osobu koja je zanemarila sve ono što već zna zbog pada pod poguban utjecaj riječi koje su iskrivljene, zamijenjene, dodane ili izostavljene. Zavedena osoba ponaša se nerazumno. Na primjer, Eva je vidjela da je stablo spoznaje dobra i zla bilo

lijepo za oko i dobro za jelo (Postanak 3,6), ali su zapravo sva stabla u vrtu bila “pogledu zamamljiva a dobra za hranu” (Postanak 2,9). Na kraju, podliježući Sotoninoj prijevari, Adam i Eva pokazali su nepovjerenje prema Božjoj sposobnosti da im osigura hranu, kao i prema Njegovom pravu da bude Bog.

Razmislite: Razmislite o primamljivoj sili prijevare. Kako možemo izbjeći ono što nas može nadvladati iako znamo da je u pitanju prijevara?

II. Posljedice pada

(Prisjetite se u razredu teksta iz Postanka 3,16-19.)

U Postanku 3,16-19 Bog objavljuje posljedice pada koje se odnose na Adama i Evu. Prva posljedica, počevši od Eve, jest bolno rađanje djece. Druga je da će njezina volja biti pokoravana mužu, i treća je da će on biti njezin gospodar (Postanak 3,16).

Posljedice Adamove neposlušnosti su, kao prvo, prokletstvo zemlje i naporan rad da bi zemlja radala rod. Drugo, Adam (čije je ime povezano s hebrejskom riječju “zemlja”, *'adâmâh*), vratit će se u prah, jer i jest prah (Postanak 3,19). Zar ih Bog nije upozorio: “U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti” (Postanak 2,17)?

Važno je zapaziti da je u sudu izrečenom nakon pada Bog neposredno prokleo samo đavola (Postanak 3,14). Nijedno izričito prokletstvo nije upućeno Adamu i Evi. U Adamovom slučaju, na primjer, riječ “proklet” koristi se samo kada se govori o zemlji (Postanak 3,17; na hebrejskom *'arûrâh*), mada na račun Adamove neposlušnosti. Možda je u ovom kontekstu ove izjave protiv Adama i Eve bolje ne čitati kao prokletstva, već kao Božje korektivne i ublažavajuće mjere, uspostavljene da bi odgovorile na ljudske potrebe u palom stanju.

Za razgovor: Je li povećan teret koji je bio stavljen na Adama bio blagoslov ili prokletstvo? Razgovarajte o tome u svjetlu sljedeće izjave Ellen G. White: “Život napora i brige koji je otada trebao biti čovjekovo naslijeđe određen je iz ljubavi. To je bila disciplina koju je zahtijevao njegov grijeh, da bi se nadziralo popuštanje apetitu i nagonima te da bi se razvila navika samokontrole. Bio je to dio Božjeg plana za čovjekovu obnovu od uništenja i poniženja prouzročenih grijehom.” (*Patrijarsi i proroci*, str. 39)

III. Objavljen plan spasenja

(Prisjetite se u razredu teksta iz Postanka 3,15.21.)

Tekst u Postanku 3,15 obično se smatra prvim Evanđeljem (*Protoevangelium*). Osuđujući djelo koje je učinila zmija, Bog je proglasio Sotonu neprijateljem ljudskog roda (Postanak 3,15), a ne prijateljem.

U ovom tekstu najavljen je dolazak Onoga (Krista) koji će pobijediti đavola. Zatim, u 21. retku Bog preuzima inicijativu i daje odjeću Adamu i Evi. I obećan ženin potomak (3,15) i žrtvovana životinja, čija je koža bila upotrijebljena za odjeću Adama i Eve i pokrivanje njihove golotinje (3,21), ukazivali su na Krista. Ivan za Njega kaže: “Evo Jaganjca Božjeg koji uzima grijeh svijeta” (Ivan 1,29), čija se pravednost uračunava svakome tko vjeruje.

Razmislite: Kako nas odgovarajuće razumijevanje pada, varljive sile grijeha i njegovih strašnih posljedica osposobljava da plan spasenja promatramo kao Radosnu vijest?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Dok proučavamo tekstove koji govore o tome kako je počela velika borba na ovome svijetu, važno je imati na umu kako je grijeh prijevaran i razmisliti o tome kako zavaravamo sebe (1. Ivanova 1,8.9).

Za primjenu:

1. Kako možemo i danas uživati u dobrim djelima stvaranja? Na koje načine naš svijet i dalje odražava dobrotu iskonskog stvaranja?

2. Zašto se ljudi i dalje plaše smrti? Što to govori o svrsi stvaranja čovjeka?

3. Na koje načine opravdavamo svoje pogreške poput Adama i Eve?

4. Kako se ljudi kao odgovorni upravitelji trebaju brinuti o djeli-ma stvaranja? Kako ovaj tjedan možete pokazati da se brinete o djeli-ma stvaranja?

5. Smrt je jedna od konačnih posljedica grijeha. Kako možete utješiti obitelj ožalošćenu zbog gubitka voljene osobe?

Aktivnost: Što biste odgovorili djetetu koje vas pita zašto ljudi umiru?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: U današnjem svijetu sve je važnije da se brinemo o prirodi. Razgovarajte u razredu o tome kako se možemo brinuti o prirodi, kao na primjer putem reciklaže ili oporabe itd. Također razgovarajte o tome kako vaša crkva može na bolji način poslužiti ožalošćenim obiteljima i kako može njegovati oprost i izlječenje među vjernicima koji su u potrebi.

Aktivnost: Zamislite kako je izgledao Edenski vrt. Koje su najistaknutije karakteristike u slici koju ste zamislili? Zašto?

Sveopća pobuna i patrijarsi

Ključni tekst: Postanak 28,15.

Učenik će

Znati: Shvatit će da Bog obećava da će biti sa svima koji prihvaćaju Njegove planove.

Osjećati: Njegovat će odbojnost prema zlu koje je sakriveno duboko u nutрини našeg bića.

Činiti: Donijet će izlječenje i pomirenje narušenim odnosima, uključujući i odnos s Bogom.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Velika borba ne štedi ni braću

A. Što način bogoslužja, kao što smo vidjeli u slučaju Kajina i Abela, čini glavnim izvorom sukoba, nekada i danas?

B. Što pitanja: “Gdje si?” (Postanak 3,9), upućeno Adamu, i: “Gdje ti je brat Abel?” (Postanak 4,9) govore o Bogu?

C. Što tekst u Postanku 6,5.6.11, gdje je rečeno zašto je došlo do potopa, otkriva o zlu u ljudima?

D. Kako je tema velike borbe prikazana u Jakovljevom i Ezavovom životu?

II. Osjećati: Zlo je duboko ukorijenjeno u ljudima

A. Zamislite Adamovu i Evinu bol dok sahranjuju svojeg sina Abela.

B. Kako izvještaj o potopu daje uvid u zlo koje izlazi iz ljudskog srca?

III. Činiti: Donositi izlječenje i pomirenje

A. Što možemo učiniti u svojem životu da ublažimo utjecaj zla?

B. Kako možemo pomoći drugima da se pomire s Bogom?

Sažetak: Vjernici su uvjereni da je Bog stalno prisutan, da ih vodi i blagoslivlja u svijetu ispunjenom ljudskom pokvarenošću i narušenim odnosima. Bog će ostvariti svoj plan spasenja za svakoga tko ima povjerenje u Njega.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Postanak 28,15.

Ključno načelo duhovnog rasta: Velika borba pokazuje se u međuljudskim odnosima katkad i u sukobu među braćom. S druge strane, Bog milostivo ispunjava svoj plan spasenja u životu svakog vjernika donoseći izlječenje i pomirenje.

Samo za učitelje: Kajinovo ubojstvo brata Abela prvo je ubojstvo zabilježeno u Bibliji. Ljudi Noinog vremena tonuli su sve dublje u pokvarenost, sve do trenutka kada Bog to više nije mogao trpjeti i kada je došlo do sveopćeg potopa. Jakov je prevario brata Ezava u vezi s obiteljskom baštinom, što je dovelo do međusobnog otuđenja. Nasuprot tome, poslušnost njegovog djeda Abrahama stoji kao čaša hladne vode usred vrele pustinje i prikazuje način na koji Bog djeluje u životu grešnih ljudskih bića preobražavajući ih u djecu svojega kraljevstva. Zahvaljujući Njegovoj milosti, svatko od nas ima nadu da može izići kao pobjednik iz žestoke bitke između dobra i zla.

Uvodni razgovor: Zamolite članove razreda da ispričaju osobna iskustva o tome kako grijeh utječe na podjele u obitelji. Pozovite ih da objasne kako se izvještaji o Kajinu i Abelu, Josipu i njegovoj braći odnose na njih. Vi, kao učitelj, ispričajte neko iskustvo koje prikazuje kakve se zamke i opasnosti kriju u ljudskoj pokvarenosti, grešnom srcu, umu ispunjenom mržnjom, nesnošljivosti, kleveti i njihovom razornom utjecaju na međuljudske odnose.

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Dok razmatrate tekstove za ovaj tjedan, pozovite članove razreda da pristupe ovim izvještajima kao da ih prvi put čitaju. Neka zamisle kako je bilo Adamu kada je sahranio sina Abela ili Josipu koji je oprostio braći koja su se prema njemu ponijela ružno. Pomozite učenicima da primijene izvještaje na osobna iskustva ili iskustva ljudi koje poznaju.

Biblijski komentar

I. Smrt pogađa prvu obitelj kada je velika borba okrenula jednog brata protiv drugog

(Prisjetite se u razredu tekstova iz Postanka 4,1-15; 45,4-11.)

Eva je mislila da je njezin prvorođenac Kajin obećani otkupitelj (Postanak 4,1). Ime Kajin potječe od hebrejske riječi koja znači "otkupiti" (hebr. *qânâh*, s tim što je Bog subjekt, Onaj koji otkupljuje, iskupljuje, zadobiva; usporedite Izlazak 15,16; Psalam 74,2). I doista, Eva govori da je dobila čovjeka uz Božju pomoć. U ovom se smislu o

Kajinu moglo razmišljati kao o obećanom otkupitelju (Izlazak 3,15). Velika očekivanja! Koliko je obeshrabrujuće što je onaj od koga se očekivalo da postane obećani otkupitelj postao prvi ubojica! Roditelji čija su djeca iznevjerila njihova očekivanja lako se mogu poistovjetiti s Adamovim i Evinim razočaranjem.

Razlog sukoba koji se nalazi u osnovi svakog izvještaja o velikoj borbi, uključujući i ovaj, jest način bogoslužja: služimo li Bogu na način koji je On odredio, ili slijedimo svoje osjećaje i težnje. Abelova sudbina pokazuje da će svi koji hoće pobožno živjeti, biti progonjeni (2. Timoteju 3,12).

Što se tiče Kajina, pomislili bismo da je nakon gnjusnog ubojstva brata osjećao tugu i žaljenje zbog svojeg čina. Međutim, on je ponovno iznevjerio roditeljska očekivanja — ovaj put svojeg nebeskog Oca. Kada ga Bog pita: “Gdje ti je brat Abel?”, odgovara da on nije njegov čuvar. Da, bio je njegov čuvar. I mi smo čuvari svojih bližnjih.

Čak i nakon gubitka Abela i činjenice da je Kajin ubojica, Adam i Eva nisu izgubili nadu. Njihov sin Šet bio je utjelovljenje daljnjih očekivanja, Božjeg obećanja da će “staviti” (ista riječ kao i “Šet”, vidi Postanak 5,3) neprijateljstvo između žene i zmije. Trebalo se ispuniti obećanje o Otkupitelju.

Razmislite: Usprkos tome što živimo u kulturi u kojoj se ubojstva svakodnevno prikazuju na televiziji i vijestima, i dalje nas smrt teško pogađa. Razgovarajte o dubini Adamove i Evine boli prigodom Abelove smrti.

II. Ljudski rod tone sve dublje u grijeh

(Prisjetite se u razredu teksta iz Postanka 6,1-13.)

Navodeći razlog zašto je došlo do potopa, Bog kaže: “Svaka je pomisao u njihovoj pameti uvijek samo zloća.” (Postanak 6,5) Hebrejska riječ *râ’âh*, prevedena kao “zloća” u Postanku 6,5 obuhvaća nekoliko značenja: “zla namjera da nekoga povrijediš”, “izopačenost” i “zločin”. Riječ prevedena kao “pomisao” (*machshâbâh*) odnosi se na “ideje”, “namjere” srca (riječ prevedena kao “srce” je *lêb*, koja znači “nutarnje biće”, “središte osjećaja i težnji”, “središte tajni”, “um”, “karakter”, “sklonosti”, “težnje”, “vjernost”, “briga”). Vidi: *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon* (Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1999., str. 364,428,523,524. Čini se da se sve imenice koje opisuju zlo nalaze u ovom retku. Posljedica svega je da je Zemlja postala pokvarena i ispunjena nasiljem (Postanak 6,11).

Kakvi smo u dubini bića ovisi o tome prebiva li u nama Duh Sveti ili smo ispunjeni zlom i grijehom. Naša djela u životu pokazuju izvana kakvi smo u dubini svojeg bića. Bog je rekao Noi da vidi “kraj svako-

me tijelu" (Postanak 6,13). Međutim, usred raširene pokvarenosti, Noa je pronašao milost (hebr. *chên*) pred Jahvom (Postanak 6,8).

Razmislite: 1) Što činjenica da je Noa ostao vjeran Bogu usred sveopće pobune i pokvarenosti govori o tome da je zlo neizbježno? 2) Ako uzmemo u obzir da je tekst u Postanku 6,8 obrazloženje 9. retka, što možemo reći da je bio izvor Noine pravednosti?

III. Abraham vidi Kristov dan

(Prisjetite se u razredu teksta iz Postanka 22,5.)

Kada se obratio slugama i rekao im da ostanu pokraj magarca dok su on i Izak produljili putem na planinu (Postanak 22,5), Abraham je upotrijebio glagolski oblik koji ukazuje na neizvjesnost, vjerojatnost ili mogućnost. Njegove riječi mogu biti prevedene na sljedeći način: "Vi ostanite ovdje uz magarca. Izak i ja voljeli bismo nastaviti put. Nadamo se da ćemo izvršiti Božju službu i da ćemo se vratiti." Što činjenica da Abraham nije bio potpuno siguran hoće li se vratiti s Izakom govori o Abrahamovoj vjeri i hrabrosti da učini onako kako je Bog tražio od njeга?

Razmislite: Kakva je razlika između vjere i sigurnosti?

IV. Jakov i Ezav, Josip i njegova braća

(Prisjetite se u razredu tekstova iz Postanka 28,12-15; 45,4-11.)

U Postanku 28,13-16 Bog obnavlja Savez s Jakovom. Obećava mu da će biti s njim (Postanak 28,15). Božja providnost vodi svakog vjernika kroz složene životne prilike i ispunjava plan spasenja.

Slično tome, u izvještaju o Josipu vidimo Božju providnost na djelu. Bog vodi vjernog Josipa, koji konačno postaje upravitelj Egipta, i koristi njegov položaj da spasi mladu izraelsku naciju. Mnogi čimbenici mogli su onemogućiti da Bog preko Josipa spasi Izrael. Tko zna kako bi ovaj izvještaj završio da Bog nije bio s njima.

Razmislite: Kako netko može osigurati sretan kraj u svojem životu?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: U Jeremiji 17,9 zapisano je da je srce podmuklo. To zapažamo i u Noinom naraštaju. Potaknite članove razreda da se preispitaju u svjetlu izvještaja o Kajinu i Abelu, Noi i njegovom naraštaju, Jakovu i Ezavu, Josipu i njegovoj braći.

Za primjenu:

1. Čemu nas obrati u Josipovom izvještaju uče u trenucima kada se prilike ne odvijaju povoljno za nas, ili kada predugo traju? Na koji

način svojim životom odražavate život Jakova, Ezava, Josipa i njegove braće?

2. Kako izvještaj o Josipu i njegovoj braći ukazuje na veliku borbu i Božju providnost?

Aktivnost: Kao pojedinci, napišite poruku osobi prema kojoj osjećate ljubomoru, govoreći joj koliko vam je drago što je Bog blagoslovio njezin život. Spomenite konkretne blagoslove. Kao razred, dogovorite posjet onima koji su izgubili vjeru u Boga ili crkvu.

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan bavi se čovjekovom grešnošću i nadom koju nam pruža Božje obećanje o Otkupitelju. Pomozite učenicima da se prisjete iskustava patrijarha i donesu odluku da će slijediti Božju volju u svemu.

Aktivnost: Pročitajte pjesmu koja govori o ljubomori, suparništvu među braćom, suosjećanju, opraštanju ili pomirenju. Prisjetite se i ukratko objasnite tekst iz Postanka 6,5. Ako sve ove osobine nalazimo u istoj osobi, što to govori o čovjekovom stanju i našoj jednoj nadi da ga nadvladamo?

Sukob i kriza: Suci

Glavni tekst: 1. Samuelova 2,1.

Učenik će

Znati: Shvatit će kako je Bog preko pojedinaca izbavio svoj narod od tlačiteljskih sila.

Osjećati: Bit će zahvalan što nas Bog izbavlja iz naizgled nepremostivih okolnosti u svakidašnjem životu.

Činiti: Radovat će se Božjem spasenju dijeleći svoju vjeru s drugima.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Bog izbavlja svoj narod

A. U kakvim se okolnostima na najbolji način možemo poistovjetiti s Aninom molitvom zabilježenu u 1. Samuelovoj 2,1-10?

B. Što možemo naučiti iz izvještaja o Samsonu (Suci 14), koji se usprkos svojim pogreškama i dalje smatra junakom u Božjem otkupiteljskom planu?

C. Samuelova djeca nisu krenula očevim stopama. Što nas to uči o slobodi osobnog izbora?

II. Osjećati: Divno je biti na pobjedničkoj strani

A. Navedite neka rješenja kojima često pribjegavamo da bismo se oslobodili određene ovisnosti, tlačenja bilo koje vrste ili drugih teških okolnosti.

B. Na koji je način naša reakcija kada doživimo pobjedu u životu, slična Aninoj molitvi?

III. Činiti: Trebamo znati pokazati da smo dio pobjedničkog tima

A. Na koje načine ljudima oko nas možemo pokazati da se radujemo spasenju koje nam Bog daje?

B. Kako naša svijest o pobjedi ako smo na Božjoj strani, utječe na širenje naše vjere?

Sažetak: Knjiga o sucima uči nas da Bog odgovara kada ljudi vaupe za pomoć. Da bi ih izbavio, koristi se slabim ljudskim bićima, muš-

karcima i ženama, kojima također treba spasenje. Zbog tog razloga bitka je doslovno Gospodnja.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: 1. Samuelova 2,1.

Ključno načelo duhovnog rasta: Izvještaj o Izraelu u vrijeme sudaca na mnogo načina oslikava naša osobna iskustva u trenucima kada smo neposlušni Bogu, iskustva koja donose strašne posljedice (koje vidimo ili ne vidimo). Međutim, Bog nas izbavlja od rana koje nanosimo sebi samima.

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan obuhvaća izvještaje koji sadrže elemente nasilja i koji govore o ubojstvima određenih ljudi. Učenici će se možda pitati kako je Bog dopustio takvo nasilje. Upravo se u ovim izvještajima javlja tema velika borbe. Primjere nasilja i krvoprolića treba shvatiti u okviru šireg konteksta borbe koja bjesni između dobra i zla. Također pomozite svakom članu razreda da shvati da je na Božjoj ili na Sotoninoj strani u svakom aspektu svojeg života.

Uvodna aktivnost: Neka netko u razredu pročita prvi dio Anine molitve u 1. Samuelovoj 2,1-10, a zatim pitajte članove razreda kako sebe dovode u vezu s ovom pjesmom zahvalnicom. Koja sjećanja ona budi u njihovom umu?

Razmislite: Što bi se dogodilo da je Bog rekao nešto slično ovome: *Budući da je Izrael odgovoran za ove patnje (tlačenje od strane drugih naroda), neka mu tako i bude!* Kako se mi postavljamo na isti način prema ljudima koje smatramo odgovornima za njihove teškoće?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Izvještaj o Izraelu u vrijeme sudaca poseban je po jasnom smjenjivanju 1) otpadništva, 2) tlačenja, 3) poziva u pomoć i 4) božanskog djelovanja. Suci su bili pojedinci koje je Bog izabrao kao svoja oruđa da izbave Izrael iz ruku stranih sila. Izbavljenje je imalo oblik stvarnog vojnog sukoba. Velika borba se pokazala na doslovan vojni način. Upravo ova tema velike borbe omogućava nam da sagledamo okrutne, nasilne sukobe koji uznemiravaju suvremenog čitatelja koji razmišlja o tome kako Bog pun ljubavi može dopustiti ubijanje pojedinaca ili naroda.

Biblijski komentar

I. Kanaanci tlače Izrael: Sutkinja Debora

(Prisjetite se u razredu teksta iz Sudaca 4.)

Izrael je nakon Ehudove smrti ponovno pao u otpadništvo, a otpadništvo naroda bilo je praćeno tlačenjem od strane stranih sila. Nakon toga slijedila je molitva za izbjavljenje. Konačno je Bog podigao izba-vitelja u osobi jednog suca.

U ovom izvještaju, Jabin, kanaanski kralj, koji je vladao u Haso-ru, naoružan željeznim oružjem i opremljen s 900 bojnih kola, tlačio je Izrael dvadeset godina. Njegova ratna oprema jednaka je današnjoj najsvremenijoj vojnoj tehnologiji budući da je stari svijet u to vrije-me prešao iz brončanog u željezno doba. U to je vrijeme Izraelu sudila proročica Debora, Lapidotova žena. Rekla je Baraku da pođe u borbu protiv Sisere, zapovjednika Jabinove vojske, ali Barak postavlja uvjet. Poći će samo ako Debora pođe s njim na goru Tabor.

U bitci na gori Tabor Siserina je vojska bila poražena. Sisera bježi pješice do Jaelinog šatora, žene Hebera Kenijca, računajući na dobre odnose između doma Ebera Kenijca i Kanaanaca. Sisera nije znao da je Jaela svoju vjernost obećala Bogu. Činjenica da je izraelski Bog pravi bila je svima dostupna, i ona je to prihvatila.

Jaela je u svojem šatoru pokrila Siseru i dala mu mlijeka. Onda uzima kolac od šatora i maljem ga udara među oči. Barak stiže u Jae-lin šator i zatječe Siserino tijelo opruženo na zemlji, u lokvi krvi, s kolcem u lubanji. Tako je Jabin poražen. Opstanak Božjeg naroda Sa-veza bio je ugrožen i Bog je dopustio Izraelu da izvrši kaznu zbog pokvarenosti Kanaanaca.

Razmislite: Zašto je pogrešno za ubojstva u Starom zavjetu reći da su genocid, uzimajući u obzir da je genocid, prvo i osnovno, zločin?

II. Midjanci tlače Izrael: Gideon izbavitelj

(Prisjetite se teksta iz Sudaca 6.)

Prema tekstu u Sucima 5,31, zahvaljujući Jaeli, Izrael uživa mir četrdeset godina, mada je u 6. poglavlju zabilježen još jedan pad u otpadništvo. Ovoga puta Bog dopušta Midjancima da tlače Izrael sedam godina (6,1). Izraelci su bježali u gorske pukotine, špilje i skloništa u planinama (6,2). Međutim, Midjanci su dovodili svoju stoku i uništavali usjeve izraelskog naroda.

Jednoga dana Bog dolazi izbaviti svoj narod. Naravno, Bog je uvijek bio prisutan. Pred Gideonom, koji je vršio pšenicu i skrivao je od Midja-naca, pojavio se Anđeo Jahvin (6,11). Anđeo je naložio Gideonu da spasi Izrael od Midjanaca (6,14). Gideon se buni i kaže da je njegov rod najsiromašniji u Manašeovom plemenu, a on najmanji u domu svojega

oca (*bêt' âb*). Međutim, Bog mu govori: “Ja ću biti s tobom.” (6,16) Ovo je razlog zašto i mi možemo pobijediti: zato što je Bog s nama.

Razmislite: Zašto se Bog obraća Gideonu kao vrlo hrabrom čovjeku kada Gideon ima potpuno drugačije mišljenje o sebi (6,15)?

III. Samson junak?

(Prisjetite se u razredu teksta iz Sudaca 14.)

Da ne znamo okolnosti vezane za njegovo rođenje i jasnu božansku zadaću za njegov život (Suci 13,4.13.14; Levitski zakonik 11), često nam ne bi bilo jasno na kojoj se strani velike borbe Samson nalazi. Nazvati ga junakom posljednje je što bismo očekivali; ipak, tekst u Hebrejima, u kojem je ubrojen među junake vjere (Hebrejima 11,32), govori upravo o tome. Kada odrastu, djeca katkad ne slijede roditeljske savjete kao što ni Samson nije slijedio upute svojih roditelja. Međutim, kada je roditelj Bog, ne slijediti Njegove upute znači izložiti se velikoj opasnosti, što Samsonov život jasno pokazuje.

Razmislite: Što tekst u Sucima 14,1-4 govori o činjenici da nas Bog može upotrijebiti čak i u trenucima naše najveće slabosti?

IV. Uspostava kraljevstva

(Prisjetite se u razredu tekstova iz 1. Samuelove 2,1.12-25; 8,1-7.)

Samuel je sigurno bio razočaran kada njegova djeca nisu krenula njegovim putem. Postavio ih je za suce, ali su doživjela propast. Joel i Abija nisu bili vjerni kao njihov otac. Bili su pokvareni, zanimao ih je samo nepravedan dobitak; uzimali su mito i izvrtali pravdu (1. Samuelova 8,3). Ova pokvarenost razgnjevila je starješine u Izraelu i navela ih da zahtijevaju kralja da bi bili kao i drugi narodi (1. Samuelova 8,5). Međutim, oni su već imali kralja: Bog je sve vrijeme bio njihov Kralj (1. Samuelova 8,7). Nažalost, zahtjev izraelskog naroda da dobije kralja značio je odbacivanje Boga kao narodnog vrhovnog vladara.

Razmislite: Što je Bogu značilo da bude na čelu države ili kralj starog Izraela? Kako On kao Kralj vlada nad nama danas? Kakvu vlast kao vrhovni vladar ima u našem životu? Na koje nam načine Njegovo kraljevstvo daje određena prava i obveze? Koje prednosti i odgovornosti pruža?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Naša osobna iskustva često odražavaju iskustva izraelskog naroda u vrijeme sudaca; prožeta su duhovnim padovima, nesrećama koje smo sami izazvali, vapajima da nas Bog izbavi i Božjim djelovanjem, izlivanje ljubavi i praštanjem. Srećom, ovo nije iskustvo svake osobe. Petar kaže: “Budući da su nam sve božanstvene

sile njegove, koje trebaju k životu i pobožnosti, darovane.” (2. Petrova 1,3)

Za primjenu:

1. Razgovarajte o tome je li u životu kršćanina neizbježan put od “otpadništva” do “tlačenja” i konačno do “božanskog djelovanja”.

2. Kako se ovaj put odnosi na pojedinačne crkve?

3. Kako možemo uvidjeti da nas Bog želi upotrijebiti kao svoja oruđa i pružiti pomoć crkvi i zajednici?

4. Velika borba dijeli čovječanstvo na dvije strane — iako pojedinci na jednoj strani mogu činiti ono što potiče zanimanje suprotne strane — bilo nesvjesno ili božanskom providnošću. Kako možete znati na kojoj se strani velike borbe nalazite? Ovisi li strana kojoj pripadate o pojedinačnim djelima učinjenima tu i tamo? Zašto?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Za razliku od brojnih oblika očitovanja velike borbe koja je po naravi duhovna, u Sucima vidimo stvarne vojne bitke. U ovom kontekstu određene kršćanske pjesme dobivaju novo značenje. Pomozite članovima razreda da shvate što znači biti Kristov vojnik, raditi na širenju Njegovog kraljevstva i boriti se sa silama tame i tlačenjem.

Aktivnost: Održite sastanak na kojem ćete govoriti o buđenju. Kako vam pouka za ovaj tjedan u tome može pomoći?

Borba se nastavlja

Ključni tekst: Nehemija 2,18.

Učenik će

Znati: Shvatit će da se Bog aktivno bori za svoj vjerni narod.

Osjećati: Imat će povjerenje da će ga Bog izbaviti od svake zamke zloga.

Činiti: Molit će se i ispuniti svoju sadašnju dužnost imajući povjerenje u Božje milostivo vodstvo.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Bog je neposredno uključen kada se Njegov narod suoči s nepremostivim preprekama

A. Kako je velika borba prikazana u iskustvu Davida i Golijata, Ilije i Baalovih proroka, Estere i Hamana, Ezekije i Sanheriba?

B. Koje pouke možemo naučiti iz Nehemijine odluke da ponovno sazida jeruzalemske zidine iako se suočio s protivljenjem (Nehemija 2,8.18)?

II. Osjećati: Uvjereni u Božju vrhovnu vlast nad silama zla

A. Kako biste se osjećali da ste bili na Ilijinom mjestu na gori Karmelu? Ili Ezekijinom kada se suočio s asirskim pljačkašima? Ili Esterom i Mordokajem kada su se suočili s Hamanovim gnjevom?

B. Kako nas Davidovo pokajanje, prikazano u molitvi pokajnici u Psalmu 51, hrabri usred naših osobnih padova?

III. Činiti: Kada se suoči s preprekama, Božji narod ne odstupa od dužnosti

A. Koje pouke o molitvi možemo naučiti iz Ilijine, Ezekijine i Nehemijine molitve?

B. Kako je Nehemija motivirao narod da kaže: "Ustanimo i zidajmo" jeruzalemske zidine (Nehemija 2,18)? Koje dužnosti i odgovornosti obično napustimo zbog poteškoća?

Sažetak: Svatko se od nas u nekom trenutku suoči s protivljenjem zato što služimo Bogu, ali imamo tu prednost da pobijedimo u Njegovoj snazi.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Nehemija 2,18.

Ključno načelo duhovnog rasta: Kada se suočava s protivljenjima i teškoćama, Božji narod se treba osloniti na Njegova obećanja da će se On boriti za njega. Bez obzira na neuspjehe, grešnik koji se kaje može dobiti oprost.

Samo za učitelje: Pozovite članove razreda da se prisjete iskustava u kojima su se suočili sa zastrašujućim protivljenjem ili preprekama na duhovnom putovanju. Neka svoja iskustva povežu s biblijskim izvještajima koje proučavamo ovaj tjedan.

Uvodni razgovor: Ohrabrite tri ili četiri člana u razredu da iznesu osobna svjedočanstva o tome što smatraju najtežim trenucima u hodu vjere. Zatim ih zamolite da kažu s kojim se od sljedećih izvještaja mogu u najvećoj mjeri poistovjetiti i zašto: s izvještajem o Davidu i Golijatu, Iliji i Baalovim prorocima (pitajte ih što misle koja je suvremena inačica Baalovih proroka), Ezekiji i Sanheribu ili Esteri i Hamanu.

Uvodni razgovor: Mnogi junaci iz prethodno navedenih izvještaja poslije su se u životu ponašali u suprotnosti s vjernošću koju vidimo u ovim izvještajima. Na primjer, David je učinio preljub s Bat-Šebom i to pokušao prikriti poslavši njezinog muža Uriju u smrt. Nakon zavidljivuće suočavanja s Baalovim prorocima na gori Karmelu, koje je pokazalo da postoji Bog u Izraelu, Ilija je pobjegao od Izebele (1. o kraljevima 19). Ezekija se prigodom posjeta babilonskih izaslanika u uobraženom razmetanju hvalisao svojim bogatstvom umjesto Božjom dobrotom (2. o kraljevima 20,12-18). Jasno je da su sve pobjede na našem putovanju vjere rezultat djelovanja našega Boga, koji se postavlja u našim borbama kao da su Njegove. Kako nam ovi izvještaji pomažu da shvatimo kome trebamo dati slavu za sve pobjede nad kušnjama, za uspjeh u održavanju evanđeoskih sastanaka ili ispunjavanju svojih životnih snova itd.?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Izvještaji koje ćemo proučavati ovaj tjedan govore o uspjehu i neuspjehu. Također oni govore o Božjoj vjernosti. Iako su ovi izvještaji poznati mnogim članovima razreda, u čitanju Svetoga pisma naglas leži sila (čak i kada je u pitanju poznati tekst). Zamolite učenike da opišu kako je tema velike borbe opisana u svakom tekstu.

Biblijski komentar

I. Bitka je Gospodnja: Izbavljenje u trenucima krize

(Prisjetite se u razredu tekstova iz 1. Samuelove 17,43-51; 1. o kraljevima 18,21-39; 2. o kraljevima 19,21-34; Estere 3,8-11.)

David se hrabro suočio s divom Golijatom i pobijedio Božjom snagom. U pitanju je bilo Božje ime, Njegova vlast i Njegov izbor Izraela kao svojeg naroda Saveza.

Slično tome, u nadmetanju na gori Karmelu Ilija se suprotstavio Baalovim prorocima. Ovdje je u pitanju bila Božja vlast. Tko je Jahve? Kada su Asirci opkolili Jeruzalem (nakon pljačkanja okolnih gradova), postavljalo se pitanje čiji je Bog vrhovni vladar: asirski bog (kao što su Asirci tvrdili), ili sveti Bog izraelskog naroda, kao što je izjavio Izaia. Tema velike borbe nesumnjivo se javlja u svakom od ovih primjera.

Kada je Estera trebala otkloniti Hamanovu prijetnju, u pitanju je bio Božji Savez s Izraelom — hoće li izraelska zajednica biti uništena ili na čudesan način sačuvana da bi bila Božji svjedok svijetu. Kroz sve ove izvještaje provlači se tema da se Bog bori za svoj narod pristupajući svakoj borbi kao da je Njegova osobno. Naše duhovne borbe nisu ništa manje predmet Božje pozornosti nego kada je pomogao Davidu da porazi Golijata ili Iliji da pobijedi Baalove proroke.

Razmislite: Utvrdite zašto svaki od ovih izvještaja završava na ovakav način. Na primjer, obratite pozornost na molitvu, vjeru u Boga itd.

II. Kada Božji narod olakša neprijatelju ostvarivanje ciljeva

(Prisjetite se u razredu teksta iz 2. Samuelove 11,1-17.)

Najvjerojatnije je najgora mora svakog nogometaša da slučajno zabije autogol. Analogno tome, David, koji je bio na Gospodnjoj strani, prešao je na neprijateljsku stranu zbog veze s Bat-Šebom. Kao kršćani mi možemo poput Davida učiniti nešto što će više ići u prilog neprijatelju nego Bogu. Srećom, naša pripadnost Kristu ili Sotoni ne ovisi o djelima koja činimo tu i tamo. Pripadnost Kristu utemeljena je na našoj vjeri u Njega, "vjeri koja očituje svoju snagu ljubavlju" (Galacanima 5,6). Svaki grešnik koji se kaje primit će oprost i bit će prihvaćen kao dio Božje obitelji.

Razmislite: Upozoravajući literarne evanđeliste na prijevare i nagašavajući potrebu za poštenjem u poslovima, Ellen G. White je napisala: "Jedan postupak ne određuje karakter, ali ruši prepreke i omogućuje da sljedeća kušnja bude spremnije prihvaćena." (*Counsels for the Church*, str. 84) Kako nam ova izjava pomaže da shvatimo zašto je David, i mnogi od nas, imao priliku da se ponovno nađe na Božjoj strani usprkos očitoj slabosti?

III. Vjerno izvršavanje dužnosti usred protivljenja

(Prisjetite se u razredu tekstova iz Nehemije 1; 4,1-8.)

Možda nikada nećemo u potpunosti sagledati s kakvim se protivljenjem suočio Nehemija. Međutim, znamo da su ljudi koji su mu pokušali stati na put bili utjecajni. Također znamo da su optužbe na račun Nehemije koje su lako mogle stići do perzijske prijestolnice, bile ozbiljne. Odnosile su se na izdaju. Nehemijini postupci mogli su biti protumačeni kao planiranje pobune i pokušaj obrane Judine neovisnosti o Perzijancima.

Nehemija je možda bio pokrenut osjećajem nacionalnog ponosa. Oni koji žive u stranim zemljama, znaju kako je slušati loše vijesti iz domovine, bilo da su političke nedaće ili, u Nehemijinom slučaju, nesreće, kao što su izvještaji o rušenju građevina ili problemi u vezi s novosagrađenim građevinama. Vjeran božanskom nalogu kada se suočio s protivljenjem, Nehemija je iskoristio prednost što se nalazi u kraljevoj blizini i zatražio novčanu pomoć za gradnju jeruzalemskih zidina.

Razmislite: Nema sumnje da su građevinski radovi bili zastrašujući zadatak — zadatak koji nije za ljude slabog srca. Nehemija je pristupio radu odlučno i posvećeno. Njegova posvećenost potaknula je i druge da mu se pridruže. Ništa ga nije moglo odvratiti od tog zadatka. Tako i mi trebamo postupati dok gradimo Božje kraljevstvo u nama. Ništa ne treba imati prednost u odnosu na našu pripremu za Božje kraljevstvo. Na osnovi čega prema tekstu iz Nehemije 4,5 Nehemija moli Boga da djeluje kada je u pitanju bilo uništenje Jeruzalema?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Utješno je znati da usprkos našim padovima, Bog i dalje smatra svojim narodom one koji vjeruju u Isusa Krista. U velikom okviru velike borbe vjernici se bore i na pobjedničkoj i na suprotnoj strani. Pobjedničkoj strani ne pripadamo na osnovi svojih djela, već na osnovi vjere u Isusa Krista. Poteškoće s kojima se suočavamo trebamo shvatiti u kontekstu velike borbe. Bog će nam dati snagu da prionemo na izgradnju svojeg duhovnog života bez obzira na protivljenje s kojim se suočavamo.

Za primjenu:

1. Imajući na umu da Duh Sveti obraća naše srce Bogu kada zalutamo, zašto Mu moramo dopustiti da obavi svoje djelo?
2. Na koji je način bogoslužje važan čimbenik u sukobu u kojem je sudjelovao Ilija i Baalovi proroci, kao i u drugim izvještajima o koji-

ma smo proučavali ovaj tjedan? Kako nam ovi izvještaji pomažu da shvatimo službu Bogu danas?

Aktivnost: Zašto možemo tvrditi da naši susreti sa silama zla nisu ništa manje dramatični od Davidovog susreta s Golijatom? Razgovarajte o tome.

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Aktivnost: Zamolite neke članove razreda da pripreme slike Davida i Golijata, Ilije na gori Karmelu, Estere i Hamana. Kakav dojam stječete na osnovi ovih vizualnih prezentacija?

U slučaju da vam nije dostupna elektronička oprema, zamolite članove razreda da pripreme kratki igrokaz koji prikazuje likove iz jednog od ovih izvještaja.

Pobjeda u pustinji

Glavni tekst: Luka 19,10.

Učenik će

Znati: Shvatit će zašto je Isus došao na ovaj svijet: da povрати vlast koju je preuzeo Sotona, da uništi djela zla, spasi grešnike i otkrije Boga cijelom svemiru.

Osjećati: Radovat će se spasenju koje je Krist omogućio svima.

Činiti: Prihvatit će Krista kao svojega Gospodina i Spasitelja.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: U pustinji kušnji Krist i neprijatelj susreli su se licem k licu

A. Razgovarajte o tome zašto je Krist došao na ovaj svijet.

B. Kako je služba Ivana Krstitelja ukazala na temu suda? Razgovarajte o tome.

C. Kako je Sveto pismo pomoglo Isusu u kušnji? Kako ono nama može pomoći?

II. Osjećati: Radovati se spasenju koje donosi Isus — Emanuel

A. Koje osjećaje u vama budi izvještaj o spasenju? Kako možemo doživjeti radost kakva je vladala prigodom Isusovog rođenja (posebno kako je zabilježeno u Evandelju po Luki)?

B. Što spasenje znači vama?

III. Činiti: Koja je zadaća ostavljena kršćanima?

A. Koje kušnje trebate pobijediti Božjom snagom?

B. Kako možete pomoći bratu ili sestri koji se suočavaju s kušnjom grijeha?

Sažetak: Isus je došao na Zemlju povratiti ono što je Adam izgubio u Edenskom vrtu, osuditi đavola i njegove sljedbenike, spasiti grešnike od grijeha i otkriti pravi Božji karakter ljudima i cijelom svemiru.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Luka 19,10.

Ključno načelo duhovnog rasta: Svatko od nas, bez obzira na prošla iskustva koja smo imali kao kršćani, bio bi izgubljen kad bi bio prepušteni samome sebi. Ne možemo se nositi sa snažnim kušnjama kojima smo svakodnevno izloženi. Krist nam je potreban ne samo da suosjeća s nama kada patimo, već i da nam pomogne da izvojemo pobjedu.

Samo za učitelje: U životu svakog vjernika vodi se velika borba. Svatko mora prepoznati svoju nesposobnost da se sam odupre kušnjama. Pomozite članovima razreda da shvate da se moraju osloniti na Kristovu snagu da bi pobijedili.

Uvodni razgovor: Zamolite članove razreda da iznesu svoja iskustva o borbi s kušnjama. Razgovarajte o tome kako kršćani trebaju postupati prema onima koji padnu u kušnju. S druge strane, što se događa kada se vjernici odupru kušnji? U čemu leži tajna kada je u pitanju odolijevanje kušnji?

Razmislite: Vjernici katkad pobijede kušnju, a katkad pogriješe i padnu. Međutim, plan spasenja je sveobuhvatan. Ne temelji se na jednom činu grijeha ili činu pobjede, već na našem oslanjanju na Kristovu pravednost i povjerenju koje imamo u Njega.

DRUGI KORAK: Bdižite!

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan usredotočuje se na Isusa kao Emanuela (Bog s nama) i na to kako je On pobijedio Sotonine kušnje. Naša pobjeda ne mjeri se povremenim izbjegavanjem kušnji — iako bi to trebalo biti dio našeg iskustva — već oslanjanjem na Kristovu pravednost i Njegovu pobjedu koja se nama uračunavaju vjerom. Iako možda ne osjećamo da doživljavamo ovu pobjedu, mi pobjeđujemo vjerom koja se očituje ljubavlju (Galaćanima 5,6). Uostalom, Krist je došao da nas traži i spasi. On to ne bi morao učiniti da nismo u velikoj potrebi.

Biblijski komentar

I. Hosana Sinu Davidovu

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 1,21-23.)

Usklik “hosana” potječe od hebrejske riječi koja znači “spasi, molim te!”. Ima isti korijen riječi kao “Isus” ili “Jošua” na hebrejskom. Kada je prema Evanđelju po Mateju 21,9 mnoštvo klicalo: “Hosana Sinu Davidovu”, ljudi su, možda nesvjesno, priznali Isusa kao kraljevskog Mesiju. On je došao obnoviti vlast koja je bila izgubljena u Edenskom

vrtnu, tako da je ovo bilo odgovarajuće priznanje Njegove kraljevske vlasti. Došao je oduzeti vlast Sotoni koji se predstavljao kao knez ovoga svijeta. Sada je došao pravi Knez — Isus, Spasitelj. On će spasiti svoj narod od grijeha (Matej 1,21). To je značilo neposredno suprotstavljanje začetniku grijeha. Krist je pokrenuo svemirsku borbu protiv začetnika grijeha i smrti — đavola osobno.

Razmislite: Sigurnost nam pruža to što je u Svetom pismu jasno prikazano Kristovo poslanje. Krist je došao spasiti grešnike. Bog je u Kristu tražio i traži pala ljudska bića da bi ih spasio. Kako vam ova misao pomaže da pristupite evanđeoskom radu i svjedočenju?

II. Došao je na ovaj svijet radi suda

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 3,7-12.)

Ivan Krstitelj koristi se slikama žetve dok govori o sudu. Na sudu se određuje tko prima život, a tko smrt. Na njemu se također rješava sukob i sporna pitanja.

Ivan Krstitelj pripremao je put Kristu koji će jednom zauvijek riješiti problem velike borbe. Dokazat će da đavao od samog početka iznosi neistine i laži, pokazujući da se Bog spustio k ljudima nudeći im spašene po vrlo visokoj cijeni. Ta cijena bio je Njegov Sin. Samo takva velika žrtva omogućila je da svatko tko vjeruje u Njega bude spašen. Suprotno tome, nitko tko ne vjeruje u Njega neće imati izgovora; izabrao je smrt umjesto života. Sud se, prema tome, odnosi na obranu Božjeg karaktera samopožrtvovne ljubavi.

Razmislite: Koji zaključak možemo izvući iz činjenice da su mnogi farizeji i saduceji došli k Ivanu da se krste u Jordanu? Zašto je važno da čitatelji Novoga zavjeta ne previde ovu činjenicu? Na primjer, često se stječe dojam da su svi farizeji bili neprijateljski raspoloženi prema Isusu.

III. Isus i neprijatelj susreću se licem k licu

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 4,1-10.)

Isus se u pustinji neposredno suočio sa Sotonom, koji je očekivao da će Isus na neki način doživjeti neuspjeh u svojem poslanju. Ulog je bio velik.

Biblijski prijevodi daju dojam da je Duh Sveti odveo Isusa u pustinju da bi Ga Sotona mogao kušati (Matej 4,1; usporedite Luka 4,1). Međutim, tekst se može i drugačije shvatiti. Grčki glagol *peirazo* koristi se u obliku koji znači “biti kušan”, a *peirasthenai* može izražavati svrhu, cilj, namjeru, ali i rezultat, posljedicu. U tom slučaju Isus nije otišao u pustinju da bi bio kušan od strane Sotone, već je Njegova

prisutnost u pustinji dovela do toga da Ga đavao kuša (bez obzira na razlog Njegovog odlaska).

Ovo tumačenje u skladu je s riječima Ellen G. White: “Kada je Isus odveden u pustinju da bude iskušán, Njega je tamo odveo Božji Duh. On nije tražio kušnju. On je otišao u pustinju da bude sám, da razmišlja o svojoj misiji i radu. Postom i molitvom trebao je ojačati sebe za stazu poprskanu krvlju kojom je morao proći. Međutim, Sotona je znao da je Spasitelj otišao u pustinju i smatrao je da je to najbolje vrijeme da Mu se približi.” (*Isusov život*, str. 78)

Za razgovor:

1. Koje je bilo značenje svake kušnje s kojom se Spasitelj suočio? Kako se oslikavaju naši osobni sukobi u ovim kušnjama?

2. Kako biste odgovorili osobi koja kaže: “Isus je pobijedio kušnje samo zato što je bio Bog”? Razgovarajte o ovoj misli u svjetlu teksta u Hebrejima 2,14.17.18. i 4,15.

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Bog nas nije prepustio da se vlastitim snagama borimo protiv kušnji koje nas okružuju. Samo u zajednici s Bogom, koji je učinio sve da bude s nama, možemo pobijediti.

Za primjenu:

1. Na koji način molitva: “I ne uvedi nas u napast” (Matej 6,13), postaje prikladna u svjetlu pouke za ovaj tjedan?

2. Kako Sotonino pristupanje Isusu u pustinji — u kojoj je bio gladan i sam — govori o tome koliko on grabi svaku priliku da nas navede na grijeh?

3. Kako širi kontekst Evanđelja po Luki 19,10 pruža nadu onima koji su kušani ili onima koji se smatraju grešnicima?

Aktivnost: Pitajte svakog člana razreda kako će mu ova pouka pomoći da sljedeći tjedan ostvari zajednicu s drugim vjernicima.

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Mnogi kršćani često žele vidjeti jasan dokaz da su pobijedili kušnju prije nego što se uvjere u svoje spasenje. Što možete reći nekome tko vas pita zašto stalno pada u kušnje?

Aktivnost: Zamolite članove razreda da kažu koji im redci i pjesme pomažu da cijene Kristovu silu koja im omogućuje pobjedu.

Isusov nauk i velika borba

Ključni tekst: Matej 11,28.

Učenik će

Znati: Proučavat će o tome kako Isusov nauk otkriva temu velike borbe u osobnom, svakidašnjem iskustvu.

Osjećati: Doživjet će sigurnost spasenja koje Isus nudi svima koji vjeruju u Njega.

Činiti: Primijenit će načela Kristovog nauka u životu vjere.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Graditi na Stijeni

A. Za razumijevanje “odmora” u Kristovom nauku ključno je poučavanje Pavlovih riječi o tome kako je Abraham bio opravdan vjerom (Rimljanima 4,1-8). Zašto?

B. Što znači graditi na stijeni?

C. Što znači “ne suditi drugima”?

II. Osjećati: Odmor (sigurnost spasenja) u Isusu

A. Kako možemo opisati iskustvo onoga tko nalazi mir u Kristu?

B. Kako iskustvo odmora u Kristu razotkriva, na primjer, metode kojima se uključujemo u osjetljivo isticanje grijeha drugih ljudi?

III. Činiti: Vjera bez djela je mrtva

A. Skupina koju je Isus odbacio u Evanđelju po Mateju 7,21-23 prorokovala je i izgonila nečiste duhove u Isusovo ime. Što moramo učiniti da nam ne bi bile upućene ovakve zapanjujuće riječi: “Nikad vas nisam poznao. Odlazite od mene, zlotvori!” (Matej 7,23)?

B. Što priča o sijaču govori o osobnom izboru? Kakva je vrsta tla svatko od nas?

Sažetak: Velika borba vodi se na poprištu svakidašnjih odluka koje donosimo. Međutim, ne moramo se suočiti s borbama i razočaranjima sami; možemo pronaći odmor u Isusu.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 11,28.

Ključno načelo duhovnog rasta: Nalaženje mira u Kristu povezano je s vjerom u Njegovu dobrotu, a ne gledanjem na naša osobna duhovna postignuća.

Samo za učitelje: Krist nas poziva da nademo mir u Njemu, da se oslonimo na Njegovu dobrotu i pravednost kojom smo opravdani vjerom. To također znači graditi našu duhovnu kuću na čvrstoj stijeni.

Uvodni razgovor: Zamolite učenike u razredu da ispričaju što bi značilo za njih da im Krist kaže da ih ne poznaje.

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: U ovoj je pouci važno pomoći učenicima da svakidašnje borbe smjeste u okvir velike borbe. Na koji je način Isusov nauk usredotočen na osobne odluke koje određuju je li neko tlo dobro i gradi li netko svoju duhovnu kuću na čvrstoj stijeni?

Biblijski komentar

I. Odmor u Kristu

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 11,28.)

Kristov poziv (Matej 11,28-30) zabilježio je samo Matej. Iako se često naglasak stavlja na "odmor", još je važnije da u ovom pozivu naglasimo riječi "k meni": "Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni." (Matej 11,28) Razlog zašto trebamo tako činiti nalazi se u prethodnom tekstu (Matej 11,27) u kojem je Isus izjavio: "Sve mi je predao Otac moj." Nitko ne može upoznati Boga osim preko Sina. Ove riječi podsjećaju na tekstove karakteristične za Evanđelje po Ivanu (vidi Ivan 14,9.10). Dolazimo k Njemu zato što On ima sve što će nam ikada biti potrebno. Svaka opravdana ljudska težnja ispunjena je u Njemu. Pronaći Njega znači pronaći odmor za cjelokupno biće (Matej 11,29).

Grčka imenica *anapausis*, "odmor" (i glagolski oblik u 28. retku "odmoriti") koristi se u Starom zavjetu kada se govori o suboti kao "svetom odmoru" (Izlazak 16,23; 23,12; 31,15). Isusovi slušatelji, od kojih su većina bili Židovi, sigurno su tu riječ povezali sa subotom. Tekst u Evanđelju po Mateju 11,28-30 postavlja osnovu za Isusovu tvrdnju iz sljedećeg poglavlja da je Sin Čovječji Gospodar subote (Matej 12,1-8). Nije teško uočiti povezanost između odmora koji daje Isus (Matej 11,28) i subotnjeg odmora. Zato Matej naučava da je vjera u Isusa pravo značenje subotnjeg odmora.

Razmislite: Kako je misao o odmoru povezana s idejom o opravdanju vjerom? Razgovarajte o ovome u svjetlu teksta iz Rimljanima 4,1-8.

II. Jesmo li dobro ili loše tlo

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 13,18-23.)

U usporedbi o sijaču, sjeme koje je palo na put prikazuje one koji ne razumiju Evanđelje. U ovakvom stanju Sotona ih lako može zburniti, i prije nego što toga postanu svjesni, napuštaju vjeru. Ova spoznaja stavlja odgovornost i na čitatelje Biblije i na one koji poučavaju druge pomažući im da shvate Božju riječ.

Druga skupina vjernika prikazana je sjemenom koje je palo na kamenito tlo, na kojem se korijen ne može razvijati. Takvi vjernici nisu ukorijenjeni u istini Božje riječi, djelomično zato što je nisu proučavali. U njihovom slučaju ne radi se o nerazumijevanju, već propustu da se utemelje u Riječi. Dovoljna je samo mala kušnja, nevolja ili nešto što Riječ čini neprikladnom i oni napuštaju vjeru.

Treća skupina prikazana je sjemenom koje je palo u trnje. Oni su shvatili Riječ. Prihvatili su Bibliju kao vjerodostojnu Božju riječ. Međutim, ova skupina pod pritiskom vanjskih čimbenika poljuljala se u vjeri u Boga. U pitanju može biti trka za bogatstvom (žele živjeti udobno u mirovini), ili težnja za ovozemaljskim znanjem u prirodnim i društvenim znanostima, ili želja za političkom vlašću ili utjecajem. Pritisak mogu uzrokovati sukobi u obiteljskim odnosima, s djecom ili bračnim drugom, ili na radnom mjestu. Ove teškoće iscrpljuju svu njihovu snagu. Tako im ne ostaje dovoljno snage za traženje duboke zajednice s Gospodinom Isusom Kristom.

Četvrta skupina prikazana je sjemenom koje je palo na dobru zemlju. Oni ne samo da razumiju svoj poziv na učenje, već njeguju pravi identitet u Kristu. Oni su ukorijenjeni u Njegovoj Riječi. Ova četvrta skupina težnju za bogatstvom stavlja na pravo mjesto. Oslanjajući se na Gospodina (pronalaženjem odmora u Kristu, kao što smo vidjeli prije), naučili su se prilagoditi životnim pritiscima bilo da je u pitanju obitelj ili prijatelji. Oni razumiju smisao svojeg života. Donose mnoge rodove, rodove Duha: ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrotu, vjernost, krotkost, uzdržljivost (Galaćanima 5,22).

Razmislite: Što ili tko određuje kakvo će tlo biti neka osoba?

III. Činiti Božju volju

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 7,21-27.)

Kada naglašavamo opravdanje vjerom, koje je u suprotnosti s pravednošću kojom netko pokušava vršiti Zakon, ne znači da ono što kršćani čine i način na koji žive, nema nikakve veze s njihovim vječnim spasenjem. Pavao se borio protiv ovog pogrešnog razumijevanja kada je rekao: "Ukidamo li tako vjerom Zakon? Daleko od toga! Naprotiv, tim Zakon utvrđujemo." (Rimljanima 3,31) "Vjera bez djela je beskorisna."

sna”, rekao je Jakov (Jakov 2,20). Prava vjera očituje se ljubavlju, a kada se nečija vjera očituje ljubavlju, onda je on mudri graditelj koji gradi duhovnu kuću na čvrstoj Stijeni, Kristu osobno.

Razmislite: Zašto je važno da shvatimo da je Isusov nauk o dobrim djelima usko povezan s Pavlovim naukom o opravdanju vjerom?

IV. Ne suditi drugima

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 7,1-5.)

U Mateju 7,1-5 Isus opominje da ne treba suditi drugima. To je poziv da pomno ispitamo svoja djela i pobude. Rijetko sebe promatramo beskompromisno, kritički i iskreno. Dopuštamo si da budemo mjerilo drugima. Problem je u tome što ima toliko toga što ne znamo ili ne razumijemo o drugim ljudima. Lako uočavamo njihove pogreške. Posljedica naše težnje da sudimo drugima jest da su mnogi ljudi pogrešno prikazani. Klevete su nepravедno ukaljale njihov karakter. Nažalost, u nekim su slučajevima ovi pojedinci napustili crkvu. Uzimajući u obzir štetu koju možemo izazvati kada sudimo drugima, Kristov nauk je vrlo važan. S druge strane, neki ljudi su prestrogi prema sebi i ne mogu si oprostiti.

Razmislite: Što znači ne suditi drugima?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Ova pouka treba potaknuti svakog člana razreda da se odmori u Kristu. To znači da vjerom treba prihvatiti Njegovu pravednost. To znači graditi na stijeni, pronaći odmor i činiti Božju volju. Božja je volja “da vjerujete u onoga koga je on poslao” (Ivan 6,29).

Za primjenu:

1. Sjetite se osoba koje su strogo i nepravедno osuđene od strane onih koji su željeli ispraviti ono što su smatrali pogrešnim ponašanjem. Koja je bila posljedica?

2. Kako možemo biti sigurni da smo prihvatili Kristovu pravednost?

3. Koje mjesto zauzimaju dobra djela u životu kršćanina?

Aktivnost:

Sjetite se primjera u kojem je neka osoba bila nepravедno osuđena. Je li netko koga poznajete napustio Crkvu zbog lažnih optužbi, kleveta ili neljubaznog postupanja? Što se dogodilo i što možemo naučiti iz tog primjera o suđenju drugima? Kako možemo riješiti takve slučajeve?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Neka članovi razreda nacrtaju Edenski vrt i tiho i mirno okruženje koje je u njemu vladalo. Neka si slikovito predoče mir Edenskog vrta u kojem odmor simbolično znači povjerenje u Boga. Razmišljajte o “odmoru” kao prepuštanju upravljača, priznanju da sami ne možemo uspjeti.

Aktivnost: Pozovite članove razreda da naprave listu bivših članova crkve. Pronađite njihove brojeve telefona ili neki drugi kontakt. Zatim razgovarajte sa svakim od njih da biste utvrdili što je na njih utjecalo da napuste crkvu. Pronađite priliku i pozovite ih da ponovno dođu u crkvu.

Suradnici u službi

Ključni tekst: Luka 24,32.

Učenik će

Znati: Usporedit će dva različita načina na koje ljudi, uključujući i učenike, odgovaraju kada upoznaju Isusa.

Osjećati: Shvatit će da nas Isus usprkos ljudskim slabostima poziva da objavljujemo vijest spasenja.

Činiti: Izabrat će Isusa, a ne ovaj svijet.

Smjernice za poučavanje

Znati: Upoznati Isusa

A. Što su učenici spoznali o Isusu (Matej 8,23-27; Marko 4,35-41)?

B. Pojam vođe kao sluga postao je danas općeprihvaćena teorija širom svijeta u području upravljanja i vodstva. Kako je Isus izrazio ovo načelo (Marko 9,33-37; Matej 20,20-28)?

Osjećati: Primljivo srce: osobni izbor

A. Čime se prema Bibliji, osim priznanja vlastite grešnosti, odlikuju Isusovi učenici?

B. Što znači ostaviti sve da bismo slijedili Isusa kao učenici (Luka 5,11)?

Činiti: Velika borba i Božji zakon ljubavi

A. Na koje načine vaše srce može gorjeti u vama kada upoznate Isusa preko Svetoga pisma?

B. Navedite pojedinosti koje trebate ostaviti da biste slijedili Isusa.

Sažetak: Isus ne traži od nas da Ga slijedimo ako nam se prije toga nije jasno otkrio. Svakom od nas dana je slobodna volja da prihvatimo ili odbacimo to otkrivenje. Donoseći odluke, pojedinci igraju svoju ulogu u velikoj borbi.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Luka 24,32.

Ključno načelo duhovnog rasta: Biblija daje dovoljno dokaza o tome tko je Isus. Sve ovisi o tome ima li čovjek primljivo srce da prihvatiti to otkrivenje ili nema.

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan stavlja izazov pred članove razreda da sebe zamisle među mnoštvom koje je slijedilo Isusa, zapražajući odgovore različitih ljudi na čudesno otkrivenje Kristovog veličanstva. Svaki učenik mora se upitati kako će danas odgovoriti na Isusovo otkrivenje u Svetome pismu.

Uvodna aktivnost: Zamolite neke članove razreda da ispričaju iskustvo iz svojeg života u kojem je nekoliko ljudi različito odgovorilo na isti poticaj. Gdje u Svetome pismu pronalazimo slične izvještaje da su ljudi usprkos tome što su dobili potrebne podatke, stvorili pogrešnu sliku o nekome? U Isusovom slučaju jedni su u Njemu prepoznali Božjeg Sina, a drugi grešnika. Koga vi vidite? Moć ispravnog prepoznavanja ne može se prenaglasiti.

Razmislite: Razlike u razumijevanju Isusove osobe nisu predodređene. Iako smo pod utjecajem osobnih očekivanja i drugih čimbenika koji zamagljuju naš pogled, još uvijek ima dosta dokaza na temelju kojih možemo primiti svjetlo koja obasjava naš put.

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: U evanđeljima je na mnogo mjesta prikazana Isusova sila — sila nad nečistim duhovima, prirodom, bolešću i smrću. Koliko je nadmoćnije prikazivanje mesijanskog poziva od primjene vojne sile nad Rimljanima!

Biblijski komentar

I. Pozivanje grešnih ljudi da se uključe u rad ima veliko značenje za cijeli svemir

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Marku 3,14.)

U Marku 3,14 Isus postavlja Dvanaesticu i naziva ih apostolima. Grčka riječ prevedena kao “postaviti” ili “odrediti”, *poieo*, u doslovnom smislu znači “učiniti” ili “napraviti”. Drugim riječima, Isus ih je učinio učenicima. U sadašnjem kontekstu možemo također reći da je Isus organizirao apostole u posebnu skupinu koju su tvorila njih dvanaestorica. Tekst izražava svrhu i cilj njihovog postavljanja: 1) trebaju biti s Isusom i 2) On ih šalje da propovijedaju.

Isus je izabrao dvanaesticu iz šire skupine učenika. Mogli bismo očekivati da su to bili najbolji ljudi koje je Isus mogao pronaći. Uosta-

lom, On ih je izabrao. Međutim, s ljudskoga gledišta, dvanaestorica su na mnogo načina bila razočaranje. Možda nam izbor dvanaestorice treba pomoći kada idući put dodemo u napast da gundamo zbog osobe koja je izabrana ili određena za službu na odgovornom položaju u crkvi. Ono što osobu čini najboljim izborom jest činjenica da je Gospodin može upotrijebiti. Ono što je Isusu bilo potrebno onda, a potrebno je i danas, jesu pojedinci s poučljivim srcem i umom. On je ovo prepoznao u Petru.

Nakon što je Petar proveo dugu noć na moru ne uhvativši nijednu ribu, Isus mu je rekao da baci mrežu u dubinu (Luka 5,4-8). Uslijedio je velik ulov ribe. Na ovo čudesno prikazivanje Kristove sile, Petar je odgovorio: "Udalji se od mene, Gospodine, ja sam grešnik!" (8. redak) On je priznao svoju grešnost i bio je spreman da mu Isus daruje čisto srce. Ovakva poniznost omogućuje nam da budemo Kristovi sluge.

Razmislite: Razgovarajte u tome zašto je bilo važno da apostoli budu s Isusom prije nego što su pošli propovijedati.

II. Tko je ovaj?

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Mateju 8,23-27.)

U Mateju 8,23-27 zabilježen je izvještaj o tome kako Isus utišava buru. U Mateju 8,27 učenici su svoju začuđenost iskazali usklikom: "Tko je ovaj, da mu se vjetrovi i more pokoravaju?" I ostala se evanđelja na sličan način bave ovim važnim pitanjem: Tko je Isus?

Jasno je da su pisci evanđelja smatrali da izvještaji koje su izabrali uvjerljivo pokazuju Isusovu mesijansku ulogu. To su snažni izvještaji, što je možda razlog zašto teško možemo shvatiti zašto je učenicima nedostajalo vjere.

Međutim, prije nego što osudimo učenike zbog nedostatka vjere, ili farizeje čije su unaprijed stvorene predodžbe o Mesiji (uglavnom neopravdane) utjecale na njihovo razumijevanje Isusa, moramo razmisliti o tome koliko nas naše predrasude i unaprijed stvorene predodžbe o stvarnosti sprečavaju da sagledamo pojedinosti u pravom svjetlu.

Razmislite: Mnogi su Židovi odbacili Isusa kao Božjeg Sina usprkos mnogim dokazima, zbog pogrešnih očekivanja o tome kakav Mesija treba biti i što treba činiti. Što to govori o snazi unaprijed stvorenih predodžbi, pretpostavki i predrasuda?

III. Vođe kao sluge

(Prisjetite se u razredu teksta iz Evanđelja po Marku 9,33-37.)

U Marku 9,33-37 Isus je poučavao učenike na sljedeći način: "Tko želi biti prvi, neka bude zadnji od sviju i sluga svima!" (Marko 9,35; vidi Matej 20,20-28) Ovo načelo vođe kao sluge prihvatili su mnogi teo-

retičari u području upravljanja i vođenja. Čitateljima evanđelja ovo načelo nije novo. Isus je upravo ovom načelu učio zbunjene učenike koji su se borili za istaknute položaje u očekivanom zemaljskom kraljevstvu koje će, kako su vjerovali, Mesija uspostaviti. Čak ni učenici koji su bili s Isusom, pomno izabrani i podučeni pojedinci, nisu shvatili Isusovu pravu zadaću, još manje narav Njegovog kraljevstva, ili što čovjeka čini velikim. Kako drugačije objasniti ova pogrešna shvaćanja osim da ih stavimo u kontekst velike borbe!

Razmislite: Što činjenica da su učenici pogrešno shvatili Isusovo poslanje nakon što su s Njim proveli oko tri godine govori o našoj pretjeranoj samouvjerenosti kada je u pitanju spoznaja Isusa ili istine uopće? Kakvu god istinu poznavali, potrebna nam je poniznost da bismo shvatili da smo još uvijek u velikoj mjeri ograničeni u onome što spoznajemo.

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Ključno je pitanje u pouci za ovaj tjedan shvaćamo li ispravno tko je Isus i kako to razumijevanje utječe na naše prihvaćanje Krista i onoga što je učinio za nas.

Za primjenu:

1. Usporedite Petrovu reakciju nakon što je poslušao Isusov nalog da baci mrežu u dubinu i ulovio mnogo ribe s reakcijom onih koji su se odnosili prema Isusu kao prema grešniku u Evanđelju po Ivanu 9,24. U čemu je razlika?

2. Kada su Petar i njegovi prijatelji napustili sve da bi slijedili Isusa, što je to *sve* obuhvaćalo? Na osnovi čega su tada znali tko je Isus?

3. Kako možemo primijeniti načelo da budemo s Isusom prije nego što podemo objavljivati vijest?

4. Kako se odnosite prema dokazima koje imate o Isusu?

Aktivnost:

Zamolite članove razreda da ispričaju iskustva u kojima su pojedinci stvorili pogrešnu sliku o drugim ljudima i idejama, a poslije su otkrili da su pogriješili. Da ne bismo upali u zamku da Krista prihvatimo isključivo u intelektualnom smislu, razmislite što se dogodilo u srcima učenika na putu u Emaus. Kako ovo oblikuje naš odnos prema objavljivanju Božje riječi? Ne smijemo zanemariti Sotoninu namjeru da nas spriječi da ispravno shvatimo istinu. To je još veći razlog da ponizno molimo Boga ne samo da nam otkrije sebe, već i da nam dâ osjetljivo i pokajničko srce.

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Ako ispravno shvatimo tko je bio Isus, divit ćemo se Njegovoj poniznosti. On je služio, žrtvovao se i umro za grešnike. Razgovarajte u razredu o tome kako načelo vođe kao sluge možete primijeniti u svakidašnjem životu.

Aktivnost: Ispravno razumijevanje Isusove naravi dolazi od proučavanja Njegove riječi, pravilno protumačene i primijenjene u životu. Zamolite članove razreda da ispričaju kako oni tumače Pismo. Koja hermeneutička načela primjenjuju?

Velika borba i prva Crkva

Ključni tekst: Djela 4,13.

Učenik će

Znati: Ispitat će načine na koje unaprijed stvorene ideje duboko utječu na odgovor koji daju Bogu.

Osjećati: Shvatit će koliko je važno da dopustimo Duhu Svetome da nas vodi u spoznavanju Boga i stvarnosti uopće.

Činiti: Odlučit će pomno ispitati svoje srce i um, i utvrditi sprečavaju li ga unaprijed stvorene predodžbe da poslušava glas Duha Svetoga.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Opasnost od unaprijed stvorenih stavova

A. Učenici su bez sumnje promijenili svoje stavove nakon blagdana Pedesetnice. Razgovarajte o tome koliko su se promijenili njihovi stavovi prema nežidovima, kao što vidimo u Djelima 10.

B. Koji čimbenici određuju hoćemo li pobijediti svoje predrasude?

II. Osjećati: Priznati svoje predrasude

A. Koja je uloga Duha Svetoga u radu prve kršćanske Crkve prema Djelima 10?

B. Kako nadilazimo rasnu i etničku nesnošljivost?

C. Zašto je hrabrost bila važna za apostole? Koja je danas naša najveća potreba?

III. Činiti: Važno je omogućiti slobodu savjesti i izbora

A. Što trebate činiti kada širite Evanđelje u mjestima gdje vlada snažno protivljenje?

B. Koje ćete unaprijed stvorene stavove i predrasude danas odbaciti?

Sažetak: Mi ne možemo pobijediti predrasude ili odoljeti silama zla ako se ne oslonimo na silu Duha Svetoga.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Djela 4,13.

Ključno načelo duhovnog rasta: Kada provodimo vrijeme s Isusom, Duh Sveti utiskuje u naše srce i um istine Evanđelja. Samo tada možemo nadvladati sile zla koje nas nastoje spriječiti da svjedočimo za Krista.

Samo za učitelje: Svi se trebamo preispitivati da bismo uvidjeli koja unaprijed stvorena mišljenja utječu na našu spoznaju Boga, Njegovu volju za nas i kako promatramo ostale ljude. Ne možemo dovoljno naglasiti ulogu Duha Svetoga koji nam pomaže da nadvladamo ove predrasude.

Uvodna aktivnost: Pozovite članove razreda da navedu primjere različitih predrasuda: rasnih, etničkih, nacionalnih, vjerskih itd. Neka ispričaju svoja iskustva kada su njegovali predrasude ili bili žrtve predrasuda bilo kakve vrste. Neka zatim iznesu iskustva u kojima su imali unaprijed stvorene predrasude o nekome. Kako ovakva uvjerenja utječu na način na koji pojedinci gledaju na svijet oko sebe? Na kraju razgovarajte o tome na koje načine ova zla mogu biti pobijedena. Možete se pomoliti u tihom, osobnoj molitvi.

Razmislite: Na koji smo način slični učenicima koji ni nakon uskrsnuća nisu mogli shvatiti narav Kristovog kraljevstva? Koje opasnosti vrebaju pred našim vratima u vezi s njegovanjem unaprijed stvorenih predodžbi o Kristovom kraljevstvu? Kako ih možemo pobijediti?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Proučavanjem prve Crkve otkrivamo da su shvaćanja apostola u vezi s Isusom kao uskrslim Mesijom, hrabrost s kojom su objavljivali Evanđelje i njihova spoznaja da Bog prihvaća sve ljude, bilo da su Židovi ili pogani, bila plod djelovanja Duha Svetoga. Čak ni Kristov nauk, koji upoznajemo proučavanjem Biblije, ne možemo pravilno shvatiti bez djelovanja Duha Svetoga.

Biblijski komentar

I. U očekivanju ovozemaljskog kraljevstva

(Prisjetite se u razredu teksta iz Djela 1,6-8.)

Pitanje: "Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme podignuti kraljevstvo Izraelovo?" sigurno je razočaralo Isusa, iako se to nije moglo vidjeti u Njegovom odgovoru. On je upravo trebao uzaći na Nebo. Učenicima govori da čekaju izlivanje jedine potrebne sile da bi bili Njegovi svjedoci. Ipak, sve što Ga učenici pitaju jest hoće li sada uspostaviti zemaljsko kraljevstvo! Susreću se s Isusom posljednji put, Isus im govori da

ostanu u Jeruzalemu dok se ne ispuni obećanje o izlivanju Duha Svetoga, a umovi apostola najviše su zaokupljeni snovima o navodnom zemaljskom kraljevstvu. Ovo pogrešno razumijevanje upozorenje je i za nas danas.

Razmislite: Na svoju štetu podcjenjujemo snagu unaprijed stvorenih predodžbi. Što je učenicima moglo pomoći da pobijede svoje unaprijed stvorene predodžbe?

II. Dolazak Branitelja

(Prisjetite se u razredu teksta iz Djela 2,5-12.)

U Djelima 2 opisano je izlivanje Duha Svetoga kao što je Isus obećao (Djela 1,4.8; Ivan 16,7.13).

Ellen White je zabilježila: "Na sve okupljene se spustio Duh Sveti u obliku plamenih jezika. Bio je to znamen dara koji su učenici dobili a koji ih je osposobio da tečno govore jezicima koje dotad nisu poznavali. Pojava plamena označavala je vatrenu gorljivost kojom će apostoli raditi i silu koja će pratiti njihovo djelo." (*Djela apostolska*, str. 25)

Razmislite: Zašto je opasno obavljati evandeoski rad bez oslanjanja na Duha Svetoga? Razgovarajte o tome kako sljedeću izjavu Ellen G. White možemo primijeniti i danas: "Dokazi samih apostola, premda jasni i uvjerljivi, ne bi mogli ukloniti predrasude koje su se odupirale tolikim dokazima. Ali Duh Sveti je ove dokaze božanskom snagom utisnuo u srca." (*Djela apostolska*, str. 29)

III. Snažno objavljivanje vijesti o uskrsnuću

(Prisjetite se u razredu teksta iz Djela 4,1-30; usporedite Djela 7,54.)

Svećenici i izraelski vođe željeli su stati na put propovijedanja Evandjelja (Djela 4,1-3.26.27). Prijetili su i zastrašivali u nadi da će se apostoli uplašiti i prestati propovijedati u Isusovo ime. Među protivnicima Evandjelja bili su saduceji, koji nisu vjerovali u uskrsnuće. Apostoli su u protivljenju vođa jasno prepoznali borbu protiv Krista koju je pokrenuo Sotona i njegove zle sile (Djela 4,26.27). Ove sile, u velikoj mjeri bez znanja njihovih ljudskih oruđa, pokušale su spriječiti brzo širenje Evandjelja (Djela 4,17). Isus je objavio da će Evandjelje biti propovijedano u Jeruzalemu, Judeji, Samariji i do kraja Zemlje (Djela 1,8). Čak ni predrasude apostola, koji su nežidove smatrali nečistima, nisu zaustavili objavljivanje Evandjelja.

Duh Sveti je srušio zidove razdvajanja (vidi Djela 8, izvještaj o Etiopljaninu, i Djela 10, izvještaj o Korneliju). Na ovom je polju bjesnjela velika borba. Međutim, hrabrost s kojom su učenici objavljivali Evan-

delje bila je neposredno plod izlivanja Duha Svetoga (Djela 4,29.31). Takva hrabrost je bila zapažena i kod Stjepana koji je ostao vjeran do smrti (Djela 7,60).

Razmislite: Duh Sveti je dao apostolima hrabrost da izvrše poslanje prve Crkve. Što nas ta činjenica uči o potrebama koje će Duh danas ispuniti među Kristovim sljedbenicima u različitim okolnostima, u različito vrijeme i na različitim mjestima?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Kada je Božji narod ispunjen Duhom Svetim, on objavljuje Evanđelje usprkos protivljenju i drugim preprekama. Predrasude se ruše i evanđeoska poruka vrši utjecaj na slušatelje.

Za primjenu:

1. Što danas smatrate najvažnijom potrebom vjernika u uspješnom objavljivanju Evanđelja? Posvetite upravo sada vrijeme molitvi da Duh Sveti ispuni vaše srce i vaše potrebe.

2. Koje predrasude i unaprijed stvorene predodžbe utječu na to kako mi, adventistički kršćani, pristupamo misiji objavljivanja treće anđeoske vijesti cijelom svijetu?

3. Uzimajući u obzir različite kulture i jezike na blagdan Pedesetnice, kakva je uloga raznolikosti u današnjoj Crkvi?

Aktivnost: Navedite neke načine na koje želite pobijediti i odbaciti predrasude u vašem odnosu prema drugim ljudima.

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Predrasude spadaju među najveće prepreke u objavljivanju Evanđelja. Vrlo je važno da čak i oni kojima propovijedamo shvate da ih poštujemo kao ljude. Kako možemo pokazati da smo odbacili sve oblike predrasuda?

Aktivnost: Kad biste dobili zadatak da pripremite kratak igrokaz o suđenju Isusovim učenicima koji su pali u ruke vladarima, kao što je zabilježeno u uvodnim poglavljima Djela apostolskih, koje biste osobe i dijaloge upotrijebili?

Pavao i velika borba

Ključni tekst: 1. Korinćanima 15,54.

Učenik će

Znati: Prisjetit će se teme o velikoj borbi u Pavlovim spisima u odnosu na Crkvu, spasenje i pobjedu Krista i Njegovih sljedbenika uključujući i pobjedu nad smrću.

Osjećati: Iskusit će nadu, znajući da će se smrt i druge nedaće završiti kada dođe Krist.

Činiti: Prebivat će u Kristu usred duhovne borbe s kojom se svi suočavamo.

Smjernice za poučavanje

Znati: Kršćani ne ulaze u borbu sa Sotonom samo kao pojedinci, već i kao Crkva

A. Kako usporedba Krista i Adama u Pavlovim spisima razvija temu o velikoj borbi?

B. Zašto je smrt posljednji neprijatelj koji će biti pobijeđen?

Osjećati: U borbi Crkve protiv zla, posljednja će biti pobjeda nad smrću

A. Kako nam metafore koje opisuju Crkvu pomažu u međusobnim odnosima?

B. Kako nada u uskrsnuće pomaže vjernicima da se suoče sa svakidašnjim borbama protiv zla?

Činiti: Obući sve oružje Božje

A. Kako ovaj tjedan možete pokazati da ste obukli sve oružje Božje?

B. Kako vam nada u uskrsnuće pomaže da služite obitelji koja tuguje zbog gubitka voljene osobe?

Sažetak: Važno je da objavimo nadu u uskrsnuće svijetu koji se u velikoj mjeri suočava s patnjom, boli i smrću. Mi ćemo pobijediti smrt zato što je Krist svojim uskrsnućem uništio Sotonu i silu smrti nad nama.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: 1. Korinćanima 15,54.

Ključno načelo duhovnog rasta: Iako smrt ostaje stalni podsjetnik na naše ljudske slabosti, Krist je pobijedio grob za nas. Nada u uskrsnuće dubok je izvor utjehe za nas kao pojedince i kao Crkvu dok se borimo protiv zla u ovom svijetu.

Samo za učitelje: Ova pouka poziva članove razreda da se raduju nadi u uskrsnuće i da cijene važnost zajedništva u Crkvi. Iako je svatko od nas odgovoran Bogu, Crkva kao Božja obitelj vjernika ima važnu ulogu u pomaganju vjernicima da se što bolje odupru napadima Sotone.

Uvodna aktivnost: Razgovarajte u razredu o tome kako se uskrsnuće odnosi na njih osobno. Zamolite nekog da iznese iskustvo kako se suočio sa smrću voljene osobe i s bolešću koja obično prethodi.

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Pavao potvrđuje postojanje velike borbe između Krista i Sotone. Kristova pobjeda je s pravom naglašena. Sotona je poraženi neprijatelj i posljednju posljedicu njegove prijevare — smrt — Krist je pobijedio svojim uskrsnućem.

Biblijski komentar

I. Krist je uspio u onome u čemu je Adam pogriješio

(Prisjetite se u razredu teksta iz Rimljanima 5,12-21.)

Adam i Eva su svojim prijestupom donijeli grijeh na ovaj svijet. S njim je došla neposlušnost, smrt, sud i osuda. Krist je, s druge strane, donio besplatan dar milosti i s njim opravdanje, pravednost, poslušnost i vječni život svima koji Ga prime vjerom.

Usporedba posljedica Adamovog grijeha i Kristove pravednosti jasno je dana u sljedećem retku: “Dakle, kao što je prekršajem jednoga osuđenje došlo na sve ljude, tako izvršenjem zapovijedi od jednoga dolazi na sve ljude opravdanje koje se sastoji u životu.” (Rimljanima 5,18) Kada imamo vjeru u Isusa, Bog nam uračunava Njegovu pravednost. To nazivamo opravdanjem vjerom, a adventistički kršćani smatraju da treća andeoska vijest govori o tome. Godine 1905. Ellen G. White je napisala: “Neka Krist i Njegova pravda budu naš temelj, život naše vjere.” (*Evangelizam*, str. 190) U članku objavljenom 1890. godine napisala je: “Neki su mi pisali i postavili pitanje je li vijest o opravdanju vjerom vijest trećeg anđela. Odgovorila sam: ‘Da, to je neosporno vijest trećeg anđela.’” (*Evangelizam*, str. 190)

Razmislite: Mnogi ljudi u postmodernističkom svijetu s podsmijehom govore o postojanju Sotone. Na koji način Pavlovi spisi ukazuju na postojanje Sotone i na to kako ga je Krist pobijedio?

Na koji je način Adam bio Kristov pralik (Rimljanima 5,12-14)?

II. Sila uskrsnuća

(Prisjetite se u razredu teksta iz 1. Korinćanima 15,12-19.)

Bez Kristovog uskrsnuća propovijedanje Evanđelja je uzaludno. Bez njega Crkva i cjelokupna kršćanska vjera nema razlog postojanja (1. Korinćanima 15,14). Zato nas ne čudi što Sotona pokušava svim mogućim sredstvima uvjeriti pojedince da nema uskrsnuća.

U Kristovo vrijeme saduceji nisu vjerovali u uskrsnuće, iako je ovaj pojam bio prisutan u Starom zavjetu (Daniel 12,2.13; 1. Samuelova 2,6 itd.). Pavlovu britku izjavu ovdje vrijedi ponoviti:

“Ako se samo u ovom životu uzdamo u Krista, najbjedniji smo od svih ljudi.” (1. Korinćanima 15,19) Međutim, Pavao smatra da je Krist uskrsnuo iz mrtvih (1. Korinćanima 15,20). Od svih nesreća koje je ljudska neposlušnost donijela ovom svijetu, smrt je konačna posljedica grijeha i posljednji neprijatelj koji treba biti pobijeden (1. Korinćanima 15,26).

Razmislite: Sotona u potpunosti shvaća da će njegov cilj propasti ako ljudi vjeruju u uskrsnuće i u uskrslog Spasitelja. Kako se velika borba vodi oko pitanja uskrsnuća?

III. Crkva se kao tijelo suočava sa svojim neprijateljem

(Prisjetite se u razredu teksta iz 1. Korinćanima 12,14-26.)

U 1. Korinćanima 12,12-31 kao metafora za Crkvu koristi se ljudsko tijelo. Kao što je tijelo jedno s različitim udovima, tako je i Crkva jedno tijelo čiji vjernici čine različite udove. Simbol Crkve kao tijela naglašava jedinstvo i pokazuje kako raznolikost može ići u prilog jedinstvu.

Pavao temelji svoje razumijevanje jedinstva na Trojstvu (vidite što govori o Duhu, Gospodinu i Bogu u 1. Korinćanima 12,4-6). Pita se kako etničke razlike (1. Korinćanima 12,13) i razlike u sposobnostima i duhovnim darovima (1. Korinćanima 12,28) mogu služiti jednom cilju, izgradnji Božjeg kraljevstva.

Kao što bismo i očekivali, Sotona nije sretan kada su kršćani ujedinjeni na način na koji Pavao govori. Sotona sije sjeme razdora, podjela, napetosti, predrasuda i mržnje među nama. Posljedica je da pripadnici Kristovog tijela, Crkve, raspravljaju o razlikama u vezi s formom (tko smo i što smo kao ljudi) i ulogama (što činimo, tko što radi i kako činimo određene pojedinosti).

Razmislite:

Iako je jedinstvo važno za poslanje Crkve, ljudi ga shvaćaju na različite načine. Što je jedinstvo? Kako Adventistička crkva pokazuje jedinstvo?

IV. Neposredna borba sa zlom

(Prisjetite se u razredu teksta iz Efežanima 6,11-17.)

U Efežanima 6,10-17 nailazimo na jedno od najjasnijih razumijevanja duhovne naravi velike borbe. Ovdje je đavao (grč. *diabolos*, usporedite Otkrivenje 12,9) prikazan kao neprijatelj koji se služi lukavstvom (grč. *methodeia*, što podsjeća na zmijinu lukavost u Postanku 3,1). Naš odnos s đavolom opisan je kao "rat", "borba" (grč. *pale*, Efežanima 6,12).

Sile zla opisane su kao zastrašujuće, koje čitatelja podsjećaju na Zmaja iz Otkrivenja 12. Borba u ovom tekstu vodi se "protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima" (Efežanima 6,12). Jasno je da Božji narod sâm nije dorastao takvim odlučnim silama zla. Narod treba obući sve oružje Božje: opasati bedra istinom, obući oklop pravednosti, potpasati noge spremnošću za Evanđelja mira, uzeti štiti vjere, kacigu spasenja i mač Duha, Božju riječ (Efežanima 6,14-17).

Razmislite: Kako nam duhovno oružje, obećano u Efežanima 6,14-17, pruža zaštitu od sila zla i duhovne tame?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan govori o jedinstvu i važnosti različitih uloga u tijelu vjernika. Kako nas metafora o tijelu uči da neke odgovornosti ne smatramo važnijima od drugih?

Za razmišljanje:

1. Kako Kristova pobjeda nad Sotonom postaje naša?
2. Zašto je važno da svatko od nas pripada Crkvi, mjesnoj zajednici, organizaciji ili denominaciji kao što je Adventistička crkva? Zašto je važno kojoj crkvi pripadamo?
3. Što ukazuje na to da je Pavao smatrao da je Crkva važna u životu kršćanina?
4. Što pojedinci trebaju učiniti ako osjećaju da njihova mjesna crkva ne ispunjava svoje poslanje?

Aktivnost:

Što jedinstvo u Adventističkoj crkvi čini nužnim? Kako bi simbolika Crkve kao tijela trebala utjecati na naše ophođenje jednih prema

drugima u okviru Adventističke crkve? Koju ulogu raznolikost ima u jedinstvu?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Bît uskrsnuća i naša želja da dijelimo tu nadu sa svijetom treba činiti osnovu na kojoj se odupiremo napadima i razotkrivamo prijevare neprijatelja.

Aktivnost: Razmišljajte o uskrsnuću, opravdanju vjerom, duhovnoj borbi, jedinstvu i raznolikosti, članstvu u Crkvi, crkvenoj organizaciji i različitim oblicima službi u Crkvi. Kako ovaj tjedan možete provesti u djelo ove teme u svojem životu?

Apostol Petar i velika borba

Ključni tekst: 1. Petrova 4,1.2.

Učenik će

Znati: Iz Petrovog će primjera vidjeti da je život vjere ispunjen protivljenjem.

Osjećati: Njegovat će vjeru u Božja obećanja o pobjedi nad nevjеровanjem, progonoštvom i kušnjama.

Činiti: Odlučit će živjeti po Božjoj volji.

Smjernice za poučavanje

Znati: Živjeti po Božjoj volji u neprijateljskom svijetu

A. Na koje načine svijet pokazuje neprijateljstvo prema onima koji žive u skladu s Božjom voljom?

B. Koji su duhovni izvori dostupni kršćanima da bi mogli živjeti po Božjoj volji?

Osjećati: Imati Kristov um u nevoljama

A. Kako se vjernici mogu oduprijeti pritisku da se prilagode grešnim putovima svijeta koji ih okružuje?

B. Na koje načine čekanje suda potiče vjernike da cijene poziv koji im je Bog uputio (da prijeđu iz tame u svjetlo)?

Činiti: Velika borba i Božji zakon ljubavi

A. Kako vaša vjera u Kristov dolazak utječe na vaš svakidašnji život? Kako će pouka za ovaj tjedan utjecati na vaš život? Možete li reći da živite po Božjoj volji? Donosi li odluka da živite u skladu s Božjom voljom nevolje?

B. S kakvim se pritiscima ovoga svijeta suočavate i kako ćete ih odsad rješavati?

Sažetak: Krist je trpio za nas da bismo u Njemu mogli živjeti posvećeni Bogu, a ne svijetu.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: 1. Petrova 4,1.2.

Ključno načelo duhovnog rasta: Da bismo živjeli u skladu s Božjom riječju, trebamo odbaciti svijet i njegova zadovoljstva. Takav zadatak nije lako postići u svijetu koji je okrenut zadovoljstvima, posebno ako uzmemo u obzir našu grešnu narav i utjecaje koji nas okružuju. Međutim, ako shvatimo svoj identitet u Kristu, možemo se osloniti na Njegova obećanja da će nam pomoći da živimo u skladu s Njegovom voljom.

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan usredotočuje se na stvarnost s kojom se suočavamo kao kršćani i adventistički kršćani, kao što je suočavanje s klevetama onoga u što vjerujemo i odupiranje pritiscima nevjernika koji vrše utjecaj da im se pridružimo u zlim djelima. Ohrabrite članove razreda da ustraju u nastojanju da ostanu vjerni Kristu usred progonstva i da njeguju strpljenje i hrabrost koji su nužni da bismo se oduprli pritiscima svjetovnih utjecaja.

Razmislite: Zamolite tri ili četiri osobe u razredu da ispričaju svoja iskustva o tome kako su doživjele protivljenje zbog vjere i kako su se s tim suočile.

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Ispravno razumijevanje kršćanskog identiteta temelj je života koji je po Božjoj volji. Ovoga tjedna proučavamo 1. i 2. Petrovu poslanicu u odnosu na temu velike borbe. Petar uzdiže Krista koji strada, koji ne samo da nam je ostavio primjer, već čija nas pomiriteljska žrtva osposobljava da živimo pobožnim životom u neprijateljskom svijetu. Sotonini neumoljivi naponi da spriječi naš napredak postaje prilika kojom se Bog koristi da naš poziv i izbor učini sigurnim pokazujući svemiru koji nas promatra da smo poseban narod, kraljevsko svećenstvo.

Biblijski komentar

I. Narod s ciljem: Božji poseban narod

(Prisjetite se u razredu teksta iz 1. Petrove 2,9.)

Stari Izrael bio je izabran kao Božji posebni narod (Izlazak 19,5.6). Petar primjenjuje ovo uzvišeno zvanje na vjernike rasijane u Maloj Aziji (1. Petrova 1,1; 2,9) i na kršćansku Crkvu u cjelini.

Tema Izraela kao Božjeg izabranog naroda ponavlja se u Ponovljenom zakonu u okviru Saveza između Boga i Izraela (Ponovljeni zakon 7,6; 14,2.21; 26,18.19; hebr. *s^ggullâh*, "dragocjena svojina") Prisjetite se da je Ponovljeni zakon napisan na osnovi starih bliskoistočnih size-

renskih ugovora. Prema ovim ugovorima, jači narod sklapa sporazum sa slabijim narodom. Snažniji narod nudi slabijem zaštitu od stranih tlačitelja. Zauzvrat, slabiji narod pokazuje odanost i služi jačem narodu, plaća mu poreze i danak. Neki odnosi su nakon sklapanja ugovora postajali toliko bliski da se kralj jačeg naroda odnosio prema kralju slabijeg naroda kao prema sinu, dok se vazal odnosio prema sizerenu kao prema ocu. Ova ideja “pripadanja” ukazuje na odnos između vjernika i Boga.

Izraelski narod postao je Božji izabrani narod kada ga je Bog izveo iz Egipta. To što je postao Božji narod bio je njegov identitet, koji ga je trebao poticati da vrši Božje zapovijedi. Mi kao kršćani trebamo vršiti Božje zapovijedi, živjeti po Njegovoj volji ne zato da bismo postali Božji narod, već zato što jesmo Božji narod. To je naš identitet i na tome trebaju biti utemeljena naša djela.

Razmislite:

Vjera nije samo popis vjerovanja, već osobni identitet. Ako se poistovjetimo s Božjim svetim i osobitim narodom, taj će identitet utjecati na naša djela. Što bi bilo kada bi kršćani više razmišljali o tome tko su, prije nego što popuste pritisku obitelji, prijatelja ili kulture? Slično tome, bilo bi drugačije kada bi se tinejdžeri zapitali tko su, prije nego što se pridruže svojim prijateljima koji uzimaju drogu itd.? Koliko bi naš kršćanski život bio drugačiji kada bismo se prije nego što nešto učinimo zapitali tko smo.

II. Živjeti po Božjoj volji: poziv

(Prisjetite se u razredu teksta iz 1. Petrove 4,1-9.)

Nevjernici se slobodno predaju svojim strastima — pijanstvu, razvratu, idolopoklonstvu (1. Petrova 4,3). Kršćani s dobrom savješću ne mogu činiti ovakva djela. Oni su pozvani na sveto življenje (“Budite sveti, jer sam ja svet”, 1. Petrova 1,16) i pozvani su da svojom vjerom osiguraju “krepost, krepošću spoznanje, spoznanjem uzdržljivost, uzdržljivošću postojanost, postojanošću pobožnost, pobožnošću bratoljublje, bratoljubljem ljubav” (2. Petrova 1,5-7; usporedite 1. Petrova 4,8,9). Kao kršćani živimo po Božjoj volji, a ne prema ljudskim željama (1. Petrova 4,2) jer je Krist stradao radi nas (4,1). Postradao je u tijelu da bismo mi bili slobodni od vlasti tijela i grijeha.

Razmislite: Zašto je pogrešno i opasno misliti da je vršnjačko nasilje ograničeno samo na mlade ljude? S kakvim se pritiscima sreću odrasli od strane svojih vršnjaka u različitim životnim razdobljima? Koja nam biblijska načela pomažu da se suočimo s pritiscima u bilo kojem razdoblju našeg kršćanskog života?

III. Živjeti po Božjoj volji: obećanje

(Prisjetite se u razredu teksta iz 2. Petrove 1,4-10.)

Živjeti po Božjoj volji ne znači da se spašavamo djelima. Takav život temelji se na Božjim obećanjima, na onome što je Krist učinio za nas. To je spasenje o kojem su prorokovali proroci (1. Petrova 1,10.11). Život po Božjoj volji temelji se na Radosnoj vijesti o spase-nju koje imamo u Kristu (1. Petrova 1,12). “Njegova božanska snaga obdarila nas je svime što je potrebno za život i pobožnost, pravom spoznajom onoga koji nas je pozvao vlastitom slavom i moći” (2. Petrova 1,3), da bismo mogli uteći “od tjelesnih želja ovoga svijeta” (2. Petrova 1,4).

IV. Velik broj rugača

(Prisjetite se u razredu teksta iz 2. Petrove 3,3-14.)

Petar govori o sigurnosti drugog Kristovog dolaska i konačnog su-da (2. Petrova 3,7.10) i o činjenici da će se neki, kako se bližimo svr-šetku vremena, rugati ovim događajima. On tvrdi da možemo biti sigurni u drugi dolazak na osnovi prošlih događaja, počevši od stvaranja i po-topa (2. Petrova 3,6). U 11. i 14. retku tvrdi da nas svijest o Kristovom dolasku treba potaknuti na posvećeni život.

Razmislite: Koja veza postoji između Kristovog drugog dolaska i moralnosti (ispravnog i pogrešnog ponašanja)?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Pomozite članovima razreda da primijene pou-ku za ovaj tjedan u svojem životu. Postoji jasna razlika između načina života vjernika i nevjernika, kao što vidimo u 2. Petrovoj 1,5-8; uspore-dite 1. Petrova 4,3.8.9. Pouka za ovaj tjedan stavlja izazov pred težnju da se između kršćanskog i nevjerničkog načina života izbrišu razlike, izbjegavajući zamku da spasenje možemo zaraditi legalističkim vrše-njem Zakona.

Za razmišljanje:

1. U kojim se područjima života moram promijeniti oslanjajući se na božansku milost i besplatni dar pravednosti u Kristu, da bi moj život bio u skladu s Božjom voljom?

2. Na koje nas načine vršnjački pritisak sprečava da živimo po Božjoj volji?

3. S kojim se izazovima kršćani suočavaju zbog vjerovanja u drugi Kristov dolazak?

4. Koji je odnos između našeg vjerovanja u Kristov drugi dolazak i svakidašnjeg života?

5. Koju ulogu igra proroštvo u našem razumijevanju drugog dolaska?

Aktivnost:

Vršnjački pritisak ne javlja se samo među tinejdžerima, iako su najčešće djeca u tom uzrastu pod pritiskom svojih vršnjaka. Odrasli se također bore s pritiskom da se pokore mjerilima koja određuje kultura u kojoj žive ili društveni sloj kojem pripadaju. Na adventističke kršćane pritisak mogu vršiti kršćani koji u crkvu idu nedjeljom. Kako biste odgovorili nekome tko vas pita zašto adventistički kršćani svetkuju subotu kada većina kršćana svetkuje nedjelju?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Naša vjerovanja neposredno utječu na naše ponašanje; a način na koji se ponašamo često je i pod utjecajem ljudi koji žive u našem okruženju. Razmišljajte o odnosu između vjerovanja i načina života.

Aktivnost: Navedite primjere koji opisuju odnos između vjerovanja i ponašanja. Treba također dodati da naš identitet — u ovom slučaju kao pripadnika Božjeg naroda — određuje naše ponašanje. Na koje sve načine možete služiti vjernicima koji proživljavaju različite nevolje: na primjer zbog vršnjačkog pritiska, izloženosti okruženju u kojem ljudi postaju plijen tjelesnih želja, susreta s ljudima koji ne vjeruju u drugi Kristov dolazak ili proročanstva itd.?

Borbena crkva

Ključni tekst: Otkrivenje 3,20.

Učenik će

Znati: Prepoznat će da se poruke upućene crkvama u različitim razdobljima crkvene povijesti odnose i na kršćane u današnjem svijetu.

Osjećati: Osjetit će Kristovo suosjećanje kod procjene našeg duhovnog stanja kao vjernika pojedinaca i kao crkvene zajednice.

Činiti: Prihvatit će Kristov dar kojim postajemo pobjednici uz Njegovu pomoć.

Smjernice za poučavanje

Znati: Krist nam govori da nismo sami u borbi protiv zla

A. Kako je Isus opisan u ovim porukama? Što poruke govore o tome kako Krist odgovara na naše različite potrebe?

B. Koji su pokazatelji da se crkve bore s krizom identiteta?

Osjećati: Krist je s nama u borbi protiv Sotone

A. Što nas treba potaknuti da prihvatimo Kristovu iskrenu ocjenu našeg duhovnog stanja?

B. Na koji način jedino možemo nadvladati Sotoninu “sinagogu” i njegove đavolske planove?

Činiti: Prihvatiti konstruktivnu kritiku upućenu iz ljubavi

A. Da se Isus obraća vama danas na isti način na koji se obraćao crkvama, što bi rekao o vašem duhovnom stanju?

B. Kako trebamo odgovoriti kada nam bliski prijatelj upućuje kritiku koja nas prikazuje u negativnom svjetlu?

Sažetak: Poruke upućene crkvama pokazuju da je Krist kroz povijest bio usko povezan sa svojim crkvama i da želi biti povezan i s nama. Jedino tako možemo imati nadu da ćemo izvojevati pobjedu.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Otkrivenje 3,20.

Ključno načelo duhovnog rasta: Kristova je namjera da crkvene zajednice i pojedinci u njima duhovno rastu u zajednici s Njim. Krist, Liječnik, utvrđuje pravo duhovno stanje svake crkve i savjetuje što svaka mora učiniti u određenom stanju. Bez obzira na vrstu naših duhovnih nedostataka, moramo vjerom pozvati Krista u svoje srce da bi u nama mogao živjeti svojim pravednim životom.

Samo za učitelje: Dok u razredu proučavate o porukama upućenim crkvama, prepoznajte da se svaka poruka može primijeniti na pojedinca kao i na mjesnu crkvu. Mjesne crkve ili čitave denominacije mogu iskusiti iste izazove i proći kroz različite faze rasta kao i pojedinci. Bez obzira na okolnosti u kojima se možemo naći, Krist je blizu nas da nas vodi, ispravlja i spasi.

Uvodna aktivnost: Nijedan ljudski um, koliko god bio sjajan i mudar, ne može točno procijeniti karakter druge osobe (procjena koju često nazivamo "osuđivanjem"). Međutim, Krist može ocijeniti naše pravo duhovno stanje. Potaknite članove razreda da iznesu svoje misli, iskustva i načine na koje su reagirali na dobronamjerne kritike, savjete, vršnjački sud o nečemu itd.

Razmislite: Nakon što je bio osvjedočen u svoj grijeh s Bat-Šebom, David je izjavio: "Operi me svega od moje krivice, od grijeha me mojega očisti. ... Učini mi, Bože, čisto srce i duh prav ponovi u meni." (Psalam 51,4.12) Razgovarajte o ovoj molbi u svjetlu poruka upućenih crkvama, koje pozivaju na osobnu obnovu.

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Poruke koje je Krist uputio crkvama upućene su svima nama. Naš je zadatak da prepoznamo kako se ove poruke odnose na nas kao pojedince i kao crkvenu zajednicu.

Biblijski komentar

I. Znam tvoja djela: Kristove riječi upućene efeškoj crkvi

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 2,1-7.)

Za crkvu u Efezu rečeno je da je usred teškoća pokazala veliko strpljenje i da ne podnosi one koji čine zlo. Suprotstavila se onima koji tvrde da su apostoli, a nisu. Bila je primorana da ih iskuša Svetim pismom i našla ih je lažnima. Crkva je s pravom odbacila lažni nauk skupine poznate po imenu nikolaiti (Otkrivenje 2,6). Sve ove njezine osobine i djela vrijedni su pohvale.

Međutim, Isus nježno ukorava ovu crkvu: “Što si ljubav svoju prvu ostavio.” (Otkrivenje 2,4)

Razmislite: Što znači ostaviti svoju prvu ljubav?

II. Krist koji je podnio patnju, razumije patnje svoje djece

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 2,8-17.)

Crkvi u Smirni Krist se predstavlja kao Onaj koji je umro i uskrsnuo (2,8). Ova misao o Kristu koji strada bila je potrebna crkvi koja će uskoro doživjeti progonstvo. Neki vjernici bit će bačeni u tamnicu i doživjet će velike nevolje. Crkva je ohrabrena da bude vjerna do smrti (2,10) kako bi izbjegla drugu smrt (2,11). Crkvi u Pergamu Krist se predstavlja kao Onaj koji ima mač oštar s obje strane. To je simbol Božje riječi. Božja riječ je obrana od lažnog nauka koji dolazi sa Sotoninog prijestolja (2,13).

Međutim, podnošenje progonstva samo po sebi ne štiti crkvu od lažnog nauka. Među vjernicima ima onih koji postavljaju kamenje spoticanja na put drugih vjernika. Žalosno je što će crkva proći kroz progonstvo, a Krist će se okrenuti protiv nje. Ovo nas podsjeća na tekst iz Evandjelja po Mateju 7,21-23, gdje mnogi tvrde da su činili divna djela za Isusa, ali Krist kaže da ih ne poznaje.

Razmislite: Kako je moguće da osoba koja služi Gospodinu bude na kraju izgubljena?

III. Lažni nauk prijeti opstanku Crkve koja se razvija

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 2,18-3,6.)

Crkvi u Tijatiri Krist se predstavlja kao Božji Sin čije su oči kao plamen ognjeni (Otkrivenje 2,18) i koji ispituje um i srce (Otkrivenje 2,23). Zato Krist poznaje “djela, i ljubav, i službu, i vjeru, i postojanost” tijatirske crkve.

Problem je ove crkve u tome što je previše popustljiva prema Jezabeli, lažnoj proročici i bludnici (Otkrivenje 2,20), koja prikazuje lažne učitelje. Posljedica je da su neki vjernici zavedeni ovim naukom, “sotoninim dubokim tajnama” (Otkrivenje 2,24).

Crkvi u Sardu govori da ima ime da je živa, ali je mrtva (Otkrivenje 3,1). Crkva je zaboravila što je “primila i čula”, još manje je bila spremna to poslušati (Otkrivenje 3,3). Na sreću, nekoliko duša u Sardu “nisu onečistile svojih haljina” (Otkrivenje 3,4). Kako se borbe s kojima su se ove crkve suočavale — od lažnog nauka i ravnodušnosti do duhovne smrti i zbunjenosti zbog “sotoninih dubokih tajni” — mogu objasniti drugačije osim da su posljedica velike borbe?

Razmislite: Krist kaže da poznaje njihova djela (2,19; 3,1). Koja su djela ovdje spomenuta? Što su vjernici trebali učiniti da bi njihova djela bila “savršena pred Bogom njihovim” (Otkrivenje 3,2)?

IV. “Otvorena vrata” i “stajanje pred vratima”

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 3,7-22.)

Filadelfijska crkva pohvaljena je da čuva Božju riječ (3,8), usprkos svojim ograničenim sposobnostima. Uvjerena je u Božju ljubav (3,9) i dano joj je obećanje da će, ako pobijedi, ponijeti Kristovo ime (3,12). Nositi nečije ime ukazuje na usku povezanost s tom osobom, kao što dijete nosi prezime svojih roditelja. Ovo je jedina crkva kojoj Krist ne upućuje negativne kritike.

Laodicejsku crkvu, s druge strane, Krist, Vjerni Svjedok, oštro ukorava zbog njezinog samozadovoljstva. Crkva je nesvjesna svoje potpune pokvarenosti i zasljepljena je svojom uobraženošću. Međutim, poruka joj je upućena iz ljubavi, kao kada se roditelj obraća svojem zalutalom djetetu (3,19). Krist se nada da će se laodicejska crkva pokajati. Svako obećanje koje odjekuje u porukama upućenim crkvama sadrži istinu i za vjernike laodicejske crkve: svatko tko pobijedi, sjest će s Kristom na Njegovom prijestolju, kao što je On pobijedio i sjeo sa svojim Ocem na Njegovom prijestolju (3,20.21). Opisi pobjede u ovim porukama govore o žestokoj borbi između Krista i Sotone.

Razmislite: Može li se poruka upućena laodicejskoj crkvi odnositi i na adventističke kršćane? Zašto?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Poruke upućene crkvama obuhvaćaju poziv na duhovnu samoprocjenu. One pozivaju vjernike da ispitaju sebe u svjetlu Božje riječi. Sve poruke upućuju na duhovno buđenje i obnovu.

Za razmišljanje:

1. Što nam dolazak lažnih učitelja u efešku crkvu govori o velikoj borbi? Što otkriva o našoj podložnosti prijevarama?
2. Što prema Otkrivenju 2,14.15 znači doktrina?
3. Što za vas znači poziv da otvorite vrata i pustite Krista da uđe?

Aktivnost: Kako biste reagirali kada bi vaš prijatelj trebao dati iskrenu ocjenu vašeg duhovnog stanja, onu za koju znate da je točna? Što biste učinili? Sjetite se što je David učinio kada je bio suočen sa svojim grijehom preljuba s Bat-Šebom (2. Samuelova 12,1-13; Psalam 51,1-14)?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Predaja Kristu sveobuhvatna je tema u porukama upućenim crkvama. Ohrabrite članove razreda da vjerom pozovu Krista u svoj život.

Aktivnost: Zamolite članove razreda da predlože neku pjesmu koja govori o predaji srca Kristu. Otpjevajte je tiho i zamolite jednu osobu da se na kraju pomoli.

Otkupljenje

Ključni tekst: Otkrivenje 21,4.

Učenik će

Znati: Shvatit će kako će velika borba između Krista i Sotone jednom zauvijek završiti.

Osjećati: Radovat će se zbog obećanja da će Bog učiniti kraj boli, patnjama i smrti.

Činiti: Upotrijebit će osobnu slobodu i izabrati Krista s kojim ćemo vladati tisuću godina i svu vječnost.

Smjernice za poučavanje

Znati: Konačno rješenje velike borbe

A. Dok se duga velika borba između Krista i Sotone bliži kraju, što vezivanje Sotone, opisano u Otkrivenju 20,1-3, govori o njegovim sadašnjim aktivnostima?

B. Što je ključno da bismo shvatili zašto se grijeh pojavio u savršenom svijetu? Zašto Bog nije uništio Sotonu čim se pobunio protiv Njega?

Osjećati: Bog će otrti svaku suzu

A. Na koje su načine ljudi vjekovima lili suze u ovom grijehom ispunjenom svijetu? Što znači “otrti svaku suzu”? Navedite tjelesne, emocionalne i mentalne “suze” koje ljudi često prolijevaju.

B. Razgovarajte o moći Sotoninih obmana i kako nas može zaslijepiti da zaboravimo radost pobjede ako smo na Božjoj strani.

Činiti: Još uvijek imamo vremena za donošenje mudrih odluka

A. Kakva je osobna posvećenost potrebna uoči predstojećeg rješenja velike borbe?

Sažetak: Svaki čovjek ima izbor: da prihvati pobjedu koju je Krist već izvojevao ili da je odbaci i bude uništen sa Sotonom. Kada velikoj borbi dođe kraj, poklonit će se svako koljeno i svaki će jezik priznati da je Bog ljubav.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: 21,4.

Ključno načelo duhovnog rasta: Tijekom tisuću godina sveti će vladati i suditi svijetu s Kristom. Sotona će za vrijeme tih tisuću godina biti zatočen prije konačnog uništenja.

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan naglašava dvije podjele ljudskog roda u vrijeme kada se velika borba bude bližila kraju. S jedne strane su Kristovi sljedbenici, čija su imena zapisana u Knjizi života. S druge su strane oni čija imena nisu zapisana u Knjizi. Ničega tajnog neće biti u vezi s nečijim imenom zapisanim u Knjizi. Ili prihvaćamo Kristov dar spasenja vjerom ili smo Sotonine žrtve.

Uvodna aktivnost: Tisuću godina bit će dovoljno da vjernici dobiju odgovore na sva zbunjujuća pitanja: Zašto je bilo dopušteno zlo koje je donijelo svu bol, patnju i smrt koje je čovječanstvo doživjelo? Zamolite svakog člana razreda da iznese svoje ili tuđe iskustvo o tjelesnoj boli, emocionalnim problemima, duševnoj patnji. Također možete razgovarati o nedavnim nesrećama vezanim za uragane, tornada, potreze, terorističke napade, eksplozije, avionske nesreće itd.

Razmislite: Bog će na kraju velike borbe otrti svaku suzu. Što to znači za vas?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Ova se pouka prvenstveno bavi razdobljem od tisuću godina nakon Kristovog dolaska. Na početku ovog razdoblja vjernici doživljavaju prvo uskrsnuće (spašeni osude druge smrti), Sotona je svezan i ostaje okovan čitavo razdoblje, sveti vladaju s Isusom. Na kraju ovog razdoblja bit će drugo uskrsnuće i konačni sud nad zlima. Velika borba se završava. Svi priznaju da je Božji sud istinit i pravedan.

Biblijski komentar

I. Vladati s Kristom tisuću godina

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 20,1-4.)

Ivan vidi anđela koji se spušta s Neba; on ima ključeve od bezdana u koji će baciti svezanog Sotonu. Njegov je cilj zaustaviti Sotonu da više ne zavodi ljude. Sotona je vjekovima bio zauzet zavođenjem ljudi, čega oni često nisu bili svjesni.

U međuvremenu, oni koji su umrli mučeničkom smrću i oni koji se nisu poklonili Zvijeri i njezinom kipu, vraćaju se u život i vladaju s Isusom tisuću godina. Ovoj skupini svetih povjereno je djelo suda. Tekst u Otkrivenju 20,4 ne govori jasno sjedi li još netko na prijestolju i sudi li zajedno s onima koji su bili ubijeni jer se nisu poklonili Zvijeri

i njezinom kipu. Ivan jednostavno kaže da je “vidio prijestolja (onima što su sjedili na njima dano je suditi), i duše pogubljenih zbog Isusovog svjedočanstva i Božje riječi, i sve koji se nisu poklonili Zvijeri i njezinom kipu niti su primili žig na svoje čelo i ruku. Oni su oživjeli i vladali s Kristom tisuću godina.” (Otkrivenje 20,4 — autorov prijevod)

Razmislite: Što činjenica da Sotona mora na silu biti zaustavljen da ne vara “narode” govori o njegovom trenutačnom djelovanju? Koliko su pojedinci, i vjernici i nevjernici, svjesni Sotoninih sadašnjih aktivnosti?

Kako tekst u 1. Korinćanima 4,5, gdje stoji da će Gospodin “osvijetliti što je sakriveno u tami i objaviti nakane srdaca”, pruža utjehu u vezi s pitanjima na koja nemamo odgovor?

II. Konačni sud i druga smrt

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 20,7-15.)

Čim Sotona bude privremeno pušten iz tamnice (Otkrivenje 20,7), odmah će pristupiti planiranju sveopće obmane. I dalje će varati narode na “četiri kraja zemlje” (Otkrivenje 20,8), one koji su ustali o drugom uskrsnuću, i sada ih okuplja da bi objavio rat. Sotonina velika vojska opkoljava svete u novom Jeruzalemu u nadi da će ga osvojiti (Otkrivenje 20,9). Međutim, čini kobnu pogrešku: upravo tada se s Neba spušta oganj i uništava Sotonu, njegove anđele i one koji su podlegli njegovim prijevarama na Zemlji. Bit će mučeni “danju i noću u vjeke vjekova” u jezeru ognjenom i sumpornom (Otkrivenje 20,10). Ovaj redak ne znači da će Sotona i njegovi sljedbenici biti izloženi neprekidnom mučenju, već da će biti u potpunosti uništeni.

Zatim, kada davao i svi oni čija imena nisu zapisana u Knjizi života (Otkrivenje 20,15) budu uništeni u ognju druge smrti, smrti će doći kraj (Otkrivenje 20,14). Otvoren je put za novo Nebo i novu Zemlju, kao što Ivan opisuje u 21. poglavlju.

Razmislite: Čemu služi sud u Otkrivenju 20,12?

III. Novo Nebo i nova Zemlja

(Prisjetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 21,1-9.)

U Otkrivenju 21,1-4 Ivan opisuje novo Nebo i novu Zemlju u čijem se središtu nalazi novi Jeruzalem. Ovaj opis pokazuje da Bog podiže svoj šator među otkupljenima. On boravi među njima kao njihov Bog, a oni su Njegov narod. Bog briše svaku suzu s njihovih očiju i više nema smrti, žalosti, plača ni boli.

Razmislite: Što znači to što Ivan ne vidi more na novom Nebu i novoj Zemlji (Otkrivenje 21,1)?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Svatko od nas mora sebi postaviti jednostavno pitanje: Hoće li moje ime biti zapisano u Knjizi života kada završi velika borba? Potaknite sve članove razreda da odgovore na ovo pitanje.

Za primjenu:

1. Što tekst u Otkrivenju 20,1-4 uči o postojanju Sotone i njegovom djelu zavodjenja? Zašto je nerazumno poricati postojanje Sotone kao što mnogi čine?

2. Pretpostavimo da držite biblijski sat jednom od vaših susjeda. Što biste odgovorili kad bi vas upitao zašto je Bog dopustio zlo u svijetu?

3. Ako ljudi imaju slobodnu volju, zašto onda Krista prihvaća mnogo manje ljudi nego što bismo očekivali?

4. Zamislite da je vaše ime zapisano u Knjizi života. Kako se osjećate zbog toga? Možete li biti sigurni da je vaše ime doista zapisano u Knjizi života? Zašto?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Kraj velike borbe obuhvaća i pregledavanje knjiga. Pojedinci čija su imena zapisana u Knjizi života, vladaju s Kristom tisuću godina. Da bi nečije ime bilo zapisano u Knjizi, mjerilo je jednostavno: ta osoba mora vjerom prihvatiti Kristovu pravednost u svojem životu.

Aktivnosti: Sljedeća aktivnost pomoći će članovima razreda da shvate kako izgleda kada je nečije ime izostavljeno s važne liste. Zamolite nekoga iz razreda da sastavi dvije liste ljudi koji su važni u njegovom životu. Jednoj listi ne treba posvećivati mnogo vremena. Drugu listu treba napraviti nakon pomnog razmišljanja tko bi se na njoj trebao naći.

Cilj je da pomognete svim članovima da zapaze imena koja su u početku izostavljena. Kako biste se osjećali da su izostavljeni prisutni? Kako bi se oni osjećali? Zamislite da je vaše ime izostavljeno iz Knjige života. U Kristovoj Knjizi života nitko neće biti pogrešno izostavljen ili upisan, već samo oni "koji čuvaju Božje zapovijedi i vjeru Isusovu" (Otkrivenje 14,12).

Grijev se na neki način, ne znamo točno kako, pojavio u Božjem savršeno stvorenom svijetu i postao polazna točka velike borbe. Jedno ipak znamo, i to vrlo dobro: da smo se kao ljudska bića našli usred ove borbe.

Velika borba započela je na Zemlji kada je Sotona lažnim i lažima zaveo Adama i Evu odvrćajući ih od Boga. Da su ostali vjerni onome što im je Bog rekao, da su poslušali Njegove jednostavne zapovijedi, nikada ne bi bilo svijeta kakvog znamo, ispunjenog nesrećama, kušnjama i patnjom.

Bog je obećao da će preuzeti punu odgovornost za ljudsku pobunu i ponijeti posljedice za svako zlo koje smo počinili. Bog je samo na ovaj način mogao obnoviti odnos s ljudskim rodом, međuljudske odnose i čovjekov odnos s ostalim djelima stvaranja.

Isus je izvojevao odlučujuću pobjedu na križu. Pred nama je izazov kome ćemo pokloniti svoju vjernost — pobjedničkoj strani ili strani koja je izgubila.

www.znaci-vremena.com
www.adventisti.hr